

35. ČÍSLO / VII. ROČNÍK

7 Kč (8,50 Sk)

29. SRPEN 1999

Z obsahu:

**Křesťanský život
jako pouť k plnému
společenství s Bohem**

Jan Pavel II. při
generální audienci
11. srpna 1999
– strana 2 –

**Vydávat svědectví
o velikém cíli člověka**

Mons. Jan Graubner
– strana 4 –

**Anděl strážce –
zázrak v Cusco**

Bílá kronika
– strana 5 –

Zákon většiny?

– strana 6 –

Boží tvor a Boží obraz

– strana 7 –

Svatba v ritu Pia V.

Rozhovor s novomanželý
Robertem a Benediktou
– strana 8 –

Tvůj oděv hovoří

– strana 9 –

**Katolická teologie
mezi relativismem
a intolerancí**

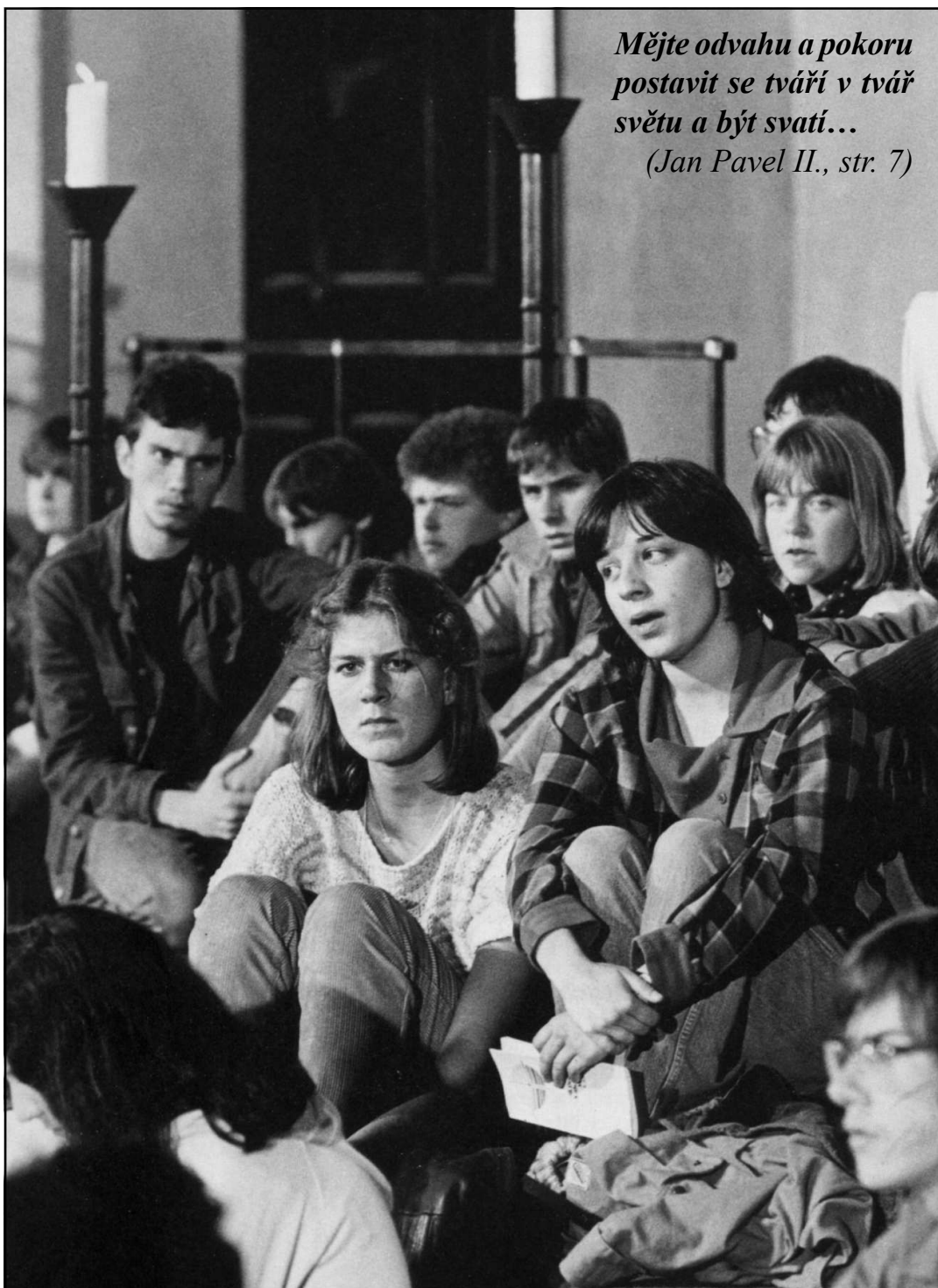
Prof. Dr. V. Wolf
– strana 9 –

Svatý farář Arský

Četba na pokračování
– strana 11 –

**„Plody jednoho
stromu“ – takzv.**

„pilulka po“
– strana 12 –

*Mějte odvahu a pokoru
postavit se tváří v tvář
světu a být svatí...*

(Jan Pavel II., str. 7)

Křesťanský život jako pouť k plnému společenství s Bohem

Když jsme rozjímalí o eschatologickém zřeteli naší existence, tj. o věčném životě, chceme dnes uvažovat o cestě, která k němu vede. Rozvíjíme proto perspektivu představenou v apoštolském listě *Tertio millennio adveniente*: »Celý život křesťana je jakoby velkou poutí do domu Otce, jehož svrchovanou láskou ke každému lidskému stvoření, a zvláště k *marnotratnému synu* (srov. Lk 15, 11-32), den za dnem stále objevujeme. Taková pouť zahrnuje samotné nitro lidské osoby a rozšiřuje se posléze na společenství věřících, aby zasáhla celé lidské pokolení.« (49)

Skutečně to, co bude křesťan prožívat jednoho dne v plnosti, je určitým způsobem předjímáno již dnes. Pánova Pascha je totiž **slavnostním zahájením života, který přijde.**

Exodus jako předobraz

Starý zákon připravuje ohlášení této pravdy celou tematikou exodu. Putování vyvoleného národa do zaslíbené země (srov. Ex 6,6) je velkolepým **obrazem křesťanova putování do Otcova domu.** Nicméně je tu zásadní rozdíl: zatímco v starozákonním exodu bylo vysvobození zaměřeno k zaslíbení země, dočasnému daru jakožto lidské realitě, nový »exodus« spočívá ve vytyčení cesty do Otcova domu, v perspektivě **konečnosti a věčnosti**, která překračuje dějiny lidstva i vesmíru. Zaslíbená země Starého zákona byla ve skutečnosti ztracena pádem dvou království a babylonským exilem, v jehož důsledku se vyvinula idea návratu jako nového exodu. Nicméně toto putování se neuskutečnilo pouze jako nové osídlení zeměpisného a politického charakteru, ale otevřelo se jako vize »eschatolo-

gická«, která byla **předehrou plného zjevení v Kristu.** Právě tímto směrem se ubírají univerzalistické obrazy, které popisují v Izaiášově knize směřování národů a dějin k novému Jeruzalému, středu světa (srov. Iz 55-66).

Znamení spásy

Nový zákon ohlašuje naplnění tohoto velkého očekávání a označuje Krista za Spasitele světa: *Když se však naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny.* (Gal 4,4-5) Ve světle tohoto oznámení je současný život již ve znamení spásy. Ta se uskutečňuje v události spojené s Ježíšem z Nazareta, která vrcholí Velikonocemi, ale své **plné uskutečnění bude mít v »parusii«, v posled-**

vše, co je na nebi i na zemi (Ef 1,9-10; srov. KKC 1042n).

V tomto Božím záměru je přítomnost časem »již a ještě ne«, časem spásy již uskutečněné a časem směřování k jejímu dokonalému uskutečnění: *Dokud nedojdeme všichni k jednotě ve víře a v poznání Božího Syna do stavu dokonalého člověka v té míře, jaká přísluší plné zralosti v Kristu.* (Ef 4,13)

Očišťováním k dokonalosti

Růst směrem k takové dokonalosti v Kristu, tedy směrem k zakoušení trinitárního tajemství, předpokládá, že Pascha se uskuteční a plně oslaví jedině v eschatologickém Božím království (srov. Lk 22,16). Ale událost vtělení, ukřižování a zmrtnýchvstání přestavuje již **definitivní Boží zjevení.** Vy-

starého světa poznamenaného hříchem. Cesta zmrtnýchvstání, protože tím, že vzkřísil Krista, Otec porazil hřích, pro který se ve věřícím »soud kříže« stává »Boží spravedlností«, to znamená **triumfem jeho Pravdy a Lásky nad zvráceností světa.**

Soulad časného a věčného

Křesťanský život je svým určením růstem směrem k tajemství věčných Velikonoc. Proto vyžaduje, aby náš zrak byl upřen k cíli, k posledním skutečností, ale současně i k »předposledním« skutečností: mezi nimi eschatologický zřetel není v opozici, nýbrž právě naopak, ve vztahu **vzájemného oplodňování.** Jestliže zdůrazňujeme vždy prvenství věčnosti, nebrání nám to, abychom prožívali správně v Božím světle historické skutečnosti (srov. KKC 1048n).

Jedná se o očišťování každého lidského výrazu, každé pozemské činnosti, aby se v nich stále více zračilo tajemství Pánovy Paschy. Jak nám totiž připomněl koncil, lidská činnost, která s sebou vždy nese znamení hříchu, je očištěna a pozdvižena k dokonalosti velikonočního tajemství, neboť »hodnoty lidské důstojnosti, bratrského společenství a svobody, všechny dobré plody přírody i našeho přičinění, které jsme v Duchu Páně a podle jeho příkazu zde na zemi rozmnožili, potom opět nalezneme, avšak očištěné od každé skvrny, ozářené a přetvořené, až Kristus odevzdá Otcovi věčné a všeobecné království« (GS 39).

Toto světlo věčnosti osvěcuje život a celé dějiny člověka na zemi.

L'Osservatore Romano
12. srpna 1999

Mezitulky a zvýraznění
readkce Světa

ním Kristově příchodu. Podle apoštola Pavla tento plán spásy, který spojuje minulost a přítomnost a projektuje je do budoucnosti, je **plodem Božího záměru**, který je celý soustředěn v Kristově tajemství. Jedná se o *tajemství jeho vůle, jak se mu to líbilo a jak si napřed sám u sebe stanovil uskutečnit v plnosti času: sjednotit v Kristu*

kupná oběť, kterou tato událost obsahuje, vepisuje se již do dějin lidské svobody, která je povolána, aby dala svou odpověď na výzvu spásy.

Křesťanský život je účastí na velikonočním tajemství jako **cesta kříže a zmrtnýchvstání.** Cesta kříže, protože náš lidský život je ustavičně v sítu očišťování, které vede k překonání

Oběť milá Bohu

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní slavnosti

**Kdo chce přijít za mnou,
zapři sám sebe**

Poděkuj Duchu svatému za jeho nabídku k návštěvě proroka Jeremiáše a připoj k tomuto díky prosbu, aby dokořán otevřel tvé srdce světlu, které je tu pro tebe připraveno. Máš se dnes vyléčit z iluzí, že Ježíšovo přátelství a blízkost jsou zárukou trvalého pocitu světla, pokoje a radosti.

Jeremiáš neslouží Hospodinu pouze tím, že ohlašuje jeho slovo, ale také tím, že je ustavičně zahrnován potupami, ponížením a utrpením, které musí snášet od vlastních lidí, ačkoliv právě jejich záchraně věnuje celý svůj strastiplný život. Jeho opuštěnost jej však přivádí až na pokraj zoufalství.

Nestala se Jeremiášova zkušenost i tvou zkušeností? Přijal jsi s ochotou a možná i nadšením Pánovu výzvu. Ježíš byl *silnější než ty a přemohl tě*. Ale to, co nyní prožíváš, ti spíše připadá jako nezasloužený nevděk a někdy se ti dokonce zdá, že už to nemůžeš snášet. Kdekdo se ti vysmívá, tvé srdce se stalo místem, kde se bolestně jako v hořícím ohni střetává tvá jakoby do prázdna směřující horlivost a věrnost s nezdarem a pohrdavým posměchem tvého okolí. Z mnoha stran slyšíš pomluvy, dokonce kdekdo z těch, na koho jsi oprávněně spoléhal, *nastražil osidla tvým nohám*⁽¹⁾ a čeká, až se zhroutíš⁽²⁾. Dávají ti neodbytně na srozuměnou, jako bys hájil ztracené pozice, že je dnes jiná doba, že se povyšuješ, a přitom jsi sám tím, kdo se potřebuje změnit.

Ne náhodou se dnes na tebe obrací také apoštol Pavel se svou naléhavou výzvou *pro milosrdenství Boží tě zapřísahá, abys přinášel sám sebe v oběť*. V čem spočívá tato oběť? Svou svízelnou situaci, která tě sklíčuje až k neunesení, můžeš přijmout také jako nabídku a příležitost přinášet *svatou a Bohu milou oběť*, takže se stane tvou *duchovním bohoslužbou*. Je to zřejmě pro tvého Pána a Boha důležitější, než aby ses těšil ze zjevných úspěchů a všeobecného přijetí. Jistě by se ti to tak více líbilo, ale *kdo poznal mysl Páně a kdo mu byl rádcem*⁽³⁾? Hlubka Boží moudrosti je nesmírná a jeho soudy nevyzpytatelné⁽⁴⁾. Jeremiášovo úsilí také zdánlivě vynívalo do prázdna. Ovoce moudrého Božího díla, jehož jsi nástrojem, nemusí ti být vždy patrné ihned a na první pohled.

I když tě sebevíce přepadá sklíčenost z osamělosti a protivenství, tvé postavení není zdaleka tak svízelné, jako je tomu u starozákonního proroka. Nemělo by tě nic překvapit.

Nemusíš přece jít neprošlapanými cestami jako první. Všude tam, kamkoliv jsi pozván a poslán, kráčel už před tebou sám Ježíš. Ježíšova dobrotivá láska tě natolik předchází, že dříve, než tě vyzve, abys jej věrně následoval, odhaluje zcela nepokrytě, kudy jeho cesta povede. Problém je v tom, že i jeho nejméně to často chápou jako *tvrdou řeč*⁽⁴⁾. Petr si bere stranou Ježíše, ale nevymlouvá utrpení pouze jemu, nýbrž i sám sobě. Chce být s Pánem, ale nikoliv s Pánem trpícím, proto jej také zákonitě zapře a opustí: když se ocitne v situaci, která vyžaduje rozhodnutí o oběti, *chce si raději zachovat život*. To ale znamená rozejít se s Ježíšem a jít svou cestou.

Ježíšova slova zůstávají marná podobně jako slova prorokova, dokud k nim nepřistoupí nejméně argument jeho nejvyšší oběti. Dokud sám nedonese svůj kříž na Golgotu, aby byl na něj povýšen, nesetkává se jeho řeč o následování s křížem u nás s pochopením. Pokud je kříž jen znamením potupy a utrpení jen synonymem trestu, budeš si přát, abys *toho byl uchráněn*, a namlouváš si, že *se ti to nestane*. Ale Ježíšův kříž tento náhled radikálně změnil.

Jeho výzva platí bez rozdílu všem, kdo chtějí za ním přijít.

Oběť života se netýká jen těch, kteří pro svého Spasitele prolíjí svou krev: může to být i oběť velká svým trváním, nekrvavé mučednictví, při kterém se trpělivý postoj věrnosti dosvědčuje každodenně opakovanými drobnými oběťmi. To je ona *duchovní bohoslužba*, kterou má na mysli apoštol Pavel: oběti, kterým se nemůžeš vyhnout, pokud se *nepřizpůsobuješ tomuto světu*, nýbrž se *proměňuješ* podle Ježíšova vzoru. Tvůj Pán jde před tebou se svým křížem tíše a osaměle, spíše nenápadně, bez reklamy a kamer.

Svět naopak dělá s velkým úsilím a mnoha prostředky všechno možné pro to, aby ti vtiskl svoji tvář. Jeho největší hřích je v tom, že si ani nechce přiznat hřích a *žije si v zatvřelosti srdce jen podle svých nápadů*⁽⁵⁾. A protože jako nejjemnější písek proniká všude a nosíš jej i v sobě, máš důvod pro největší požadovanou oběť: *zapřít sám sebe*. Jen ve znamení kříže si můžeš zachovat tvář Kristova učedníka i *uprostřed světa pokřiveného a zvráceného*⁽⁶⁾. Chceš tento život ztratit, nebo nalézt?

Bože, ty jsi můj Bůh, snažně tě hledám.

Má duše po tobě žízní.

Vždyť tvá milost je lepší než život⁽⁷⁾.

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Jer 18,22; ⁽²⁾ Jer 19,10; ⁽³⁾ Řím 11,34

⁽⁴⁾ srov. tamt. 33; ⁽⁴⁾ J 6,60; ⁽⁵⁾ Ž 81,13

⁽⁶⁾ Fil 2,15; ⁽⁷⁾ resp. žalm 63

Liturgická čtení

1. čtení – Jer 20,7–9

Svedl jsi mě, Hospodine, a dal jsem se svést; byl jsi silnější než já a přemohl mě!
Celý den jsem na posměch, všichni se mi vysmívají.
Kdykoli mluvím, musím křičet, ohlašovat násilí a zpusťování; Hospodinovo slovo se mi stalo pohanou a posměchem po celý den.
Řekl jsem si:
„Nebudu se již o něho starat, nebudu již mluvit jeho jménem.“
Tu se (Hospodinovo slovo) stalo v mém nitru hořícím ohněm, zavřeným v mých kostech; snažil jsem se ho snést, ale nebylo to možné.

2. čtení – Řím 12,1–2

Pro Boží milosrdenství vás, bratři, vybízím: Přinášejte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou!
To ať je vaše duchovní bohoslužba. Nepřizpůsobujte se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.

Evangelium – Mt 16,21–27

Ježíš začal svým učedníkům naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma, mnoho trpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen.
Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat: „Bůh uchovej, Pane! To se ti nikdy nestane!“
On se však obrátil a řekl Petrovi: „Jdi mi z očí, satane! Pohoršuješ mě, neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské!“
Tehdy řekl Ježíš svým učedníkům: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě ztratí, nalezne ho. Neboť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Nebo jakou dá člověk náhradu za svou duši?
Syn člověka přijde ve slávě svého Otce se svými anděly a tehdy odplatí každému podle jeho jednání.“

Vydávat svědectví o velikém cíli člověka

Homilie olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera na Sv.
Hostýně o svátku Nanebevzetí P. Marie 15. srpna 1999

Evangelia toho moc o Panně Marii neříkají. O konci jejího života a jejím nanebevzetí, které dnes slavíme, vůbec nemluví. To především proto, že evangelia mluví o Ježíši. Maria byla vždycky ve stínu, v pozadí. A přece je tajemství dnešní slavnosti skutečně biblické.

Pán Ježíš celým svým působením plní vůli nebeského Otce, k němuž nás má přivést. Proto umírá na kříži jako oběť za nás, aby odstranil překážku našeho vstupu do nebe. Jeho kázání nám ukazuje cestu a učí, jak po ní jít. Celý život nám zjevuje Otcovu lásku, aby v nás probudil touhu být s Otcem, aby nám dodal odvahy opustit vše, co spoutává a brzdí. Když splní celé své poslání, odchází do nebe k Otcovi, aby nám připravil místo. Říká, že zase přijde a vezme nás k sobě.

Ano, pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Kdo měl spojení s Kristem větší než jeho matka? Z ní mohl přijmout lidské tělo, protože ona přijala Slovo. Ona celou bytostí, celým životem říká Bohu ANO. Na Marii dnes vidíme, jak se

Boží slovo naplňuje. Kristus, který vstal z mrtvých a odešel do slávy, slíbil, že vezme s sebou ty, kteří mu patří. Věříme, že na Marii se tento slib už naplnil. To je záruka, že se může naplnit i na nás. Co oko nevidělo a ucho

neslyšelo, co si člověk neumí představit, to připravil Bůh těm, kteří ho milují. Tak vznesený máme před sebou cíl!

Ale je to ve skutečnosti opravdu cíl mé cesty a mého snažení? Stojí za to odpovědět si v této chvíli na otázku: O co mi v životě jde? Udělat školu, najít partnera, postavit dům, vychovat děti, mít se dobře...? Udržet podnik? Sehnat do sbírky nový kaktus? Lidé mohou mít mnoho pěkných cílů. Ale vždy se vrací člověku otázka: A co potom? Potom přijde stáří a smrt. A co potom? Věřící odpoví: Potom chci do nebe. Ale splníš základní podmínku?

Jen pro svoje spojení s Kristem budou všichni povoláni k životu. Spojení bylo navázáno křtem, upevňováno svátostmi a životem z Božího slova. Ale má-li být tak pevné, aby nás od Krista neodloučilo nic, ani život, ani smrt, musíme s Kristem srůst – jak říká kdesi sv. Jan Maria Vianney. Jako dvě svíčky, když se roztečou do sebe. Už je nikdo neoddělí. Srůst s Ježíšem tak, že chceme, co chce on, že nechceme být bez něho, že mu samozřejmě patří první místo v našem životě. V praxi to není sice lehké, ale stojí to za to. Pak naplní duši pokoj a jistota. Budoucnost je prozářena nadějí.

Dnešní slavnost Nanebevzaté upevňuje naši naději, nutí k lepšímu zaměření našich snah k cíli a zároveň nás posílá do světa jako znamení. I když je nám tu nahoře na pouti dobře a snadněji tu pozvedáme srdce k Božím věcem, nemůžeme tu zůstat. Musíme dolů do světa. Tam se žije jinak. Někteří se ženou za jinými věcmi, někteří bloudí, či ztratili naději, dokonce i mezi křesťany prý někteří počítají s pohanským přetělováním. Promiňte mi, ale takového křesťana je mi upřímně líto. Vůbec nepochopil křesťanství. Svátý Pavel volá: Jestli Kristus nevstal z mrtvých, jsme nejubožejší ze všech lidí. Řekli jsme už dnes, že smyslem celého Ježíšova působení i oběti na kříži je naše společenství s Otcem v nebi. Pokud by se někdo chtěl očisťovat vlastním úsilím, či přetělováním, pak pohrdl Kristem – Vykupitelem.

Vatikánský deník L' Osservatore Romano se nedávno divil holandskému návrhu zákona o eutanázii, kde se navrhuje, aby dokonce už od 12 let měly děti právo požádat o „milosrdnou“ smrt. Děti, které jsou před

zákonem ještě neschopné nést odpovědnost, nedostanou v těžké situaci od společnosti pomoc, ale právo propadnout beznaději. To má být šťastná společnost? Ale neuklidňujeme se tím, že je to problém, který se nás netýká. Naš parlament taky diskutuje o tak zvaném právu na „milosrdnou smrt“.

Do této společnosti jsou posláni citelé P. Marie Nanebevzaté. Tam máme říkat jako Maria jasné ANO Bohu a vydávat svědectví o velikém cíli člověka. Jako maják být znamením naděje. Nebát se tmy kolem sebe, ale spolehlivě dávat znamení. Osvědčit se. Nepřízpůsobovat se světu, ale mít odvalu být jiný. Vždyť ani výhody, ani pohodlí, ani vášně života nás nesmí odloučit od Boží lásky projevené v Kristu Ježíši. Tak krásně to zní, ale kolik z nás nemá sílu třeba vypnout obyčejnou televizi, když svědomí volá k modlitbě, nebo jednat podle Božího zákona tam, kde se staneme terčem posměchu? To jsou právě klíčové okamžiky pro naše svědectví. Obstojíme-li, poroste naše naděje, kterou nám už nevezme ani nemoc, ani smrt. Sv. Terezie z Lisieux, když dostala první chrlení krve, říká klidně: Ženich přichází. Naše rodačka Anička Zelíková z nedalekých Napajedel umírá v 17 letech se slovy: Všechno je tak krásné. Nechtěla bych s nikým měnit. Miluji Ježíše, mám ho tolik ráda.

Bude-li vaše naděje lidí provokovat a oni se začnou ptát po důvodech vaší naděje, tehdy jim odhalte její kořeny.

To čeká Panna Maria od těch, kdo jsou jí blízko, od těch, co jí přišli udělat radost. Věřte, že nám bude k tomu žehnat a provázet nás svou ochranou.

+ Jan Graubner

Anděl strážce – zázrak v Cusco

P. Ernst Fischer se narodil 23. července 1914 v Mnichově, vstoupil k salesiánům Dona Bosca, kněžské svěcení přijal 2. prosince 1945 v Chile. Působil 30 let v Jižní Americe. Zemřel 10. června 1989 v Gossau.

»Andský d'ábel«

Bylo to 23. října 1941, v předvečer svátku **sv. Rafaela, archanděla, průvodce těch, kteří jsou na cestách**. Byl jsem tehdy prefektem v ústavní škole pro hochy v Limě. Měli jsme 40člennou kapelu, která měla vystupovat na eucharistickém kongresu v Cusco v Andách.

Cesta z Iokai do Cusco vede přes průsmyk v Andách. Pilně jsme se připravovali. S našimi 40 indiánskými hudebníky, dirigentem a jeho manželkou, která měla tříměsíční dítě, jsme měli cestovat velkým autobusem. Všechny nástroje jsme uložili na střeše autobusu, jen jeden hoch se nechtěl odloučit od své flétny.

Před odjezdem jsem se všichni společně modlili k SVATÉMU RAFAELOVI, ARCHADĚLOVI; bylo to v předvečer jeho svátku, který je 24. října. Nastoupili jsme do autobusu a vyjeli. Netušili jsme, že k našemu autobusu byl přidělen řidič, kterému říkali »andský d'ábel«, protože cestu, na kterou jiní potřebovali 45 minut, byl schopen absolvovat za čtvrt hodiny. Výškový rozdíl činil 900 metrů a cesta byla samá zatáčka.

Při policejní kontrole na náhorní rovině byl jeho kolega odbaven dříve. Když jsme byli odbaveni i my, chtěl jej náš řidič předjet. Jeho kolega mu v tom ale nejdříve chtěl zabránit. Špatně však odhadl naši vzdálenost a při rychlosti, jakou jsme jeli, nebylo už možno zastavit. Jak dosvědčili očití svědkové, včetně policistů, kteří jeli za námi, náš autobus se zřítíl z příkrého svahu, sedmkrát se převrátil, až zůstal ležet na boku na níže položené staré silnici.

Seděl jsem vedle řidiče. Šest řad za mnou seděla maminka se svým děťátkem a manželé dirigentem. Slyšel jsem volat jednoho policistu: »Musíme vyprošťovat mrtvé!« Hoši mezitím rozbili některá okna, aby se dostali ven z autobusu. Do úplného ticha se ozval zoufalý hlas: »Kde je moje dítě, které jsem držela v náruči? Moje dítě!« A hledme, její dítě je v bezpečí zabalené v mém plášti. Ani jemu, ani žádnému z chlapců či z rodiny dirigenta se nestalo ani to nejmenší!

V autobuse byla poškozena jen okna, která rozbili, aby vystoupili, a flétna, o kterou se hoch tolik bál. Všechny ostatní ná-

stroje, které byly na střeše, zůstaly **neporušené**. Autobus byl postaven na kola a po doplnění vylištěho oleje mohl pokračovat v cestě, ovšem s jiným řidičem! Pozoruhodné je, že při kotrmelcích, které jsme absolvovali, jsem se já ocitl s dítětem na šestém sedadle, a maminka na mém prvním. Nikdo neutrpěl ani žádný šrám.

Triumfální přijetí v Cusco

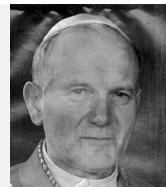
Pokračovali jsme pak v cestě, ale zpráva o naší příhodě nás předběhla. Očekával nás veliký zástup, který nás děkovným zpěvem doprovázel až ke kostelu spolu s kněžími i biskupem. Lidé volali: »Podívejte se na to zázračné auto!«

Tisk rozšířil zprávu o události doma i v zahraničí. Biskup v Cusco Mons. Alvarez řekl: »Jestli někdo neuzná, že je to zázrak, musel by žádat Boha, aby vás usmrtil a pak vzkřísil z mrtvých!« **Archanděl Rafael, kterému jsme svěřili svou cestu, nás zázračným způsobem zachránil.** Kongres pak probíhal ve znamení velké vděčnosti.

Tak se na nás naplnila slova žalmu 90, 11-12 doslova a do písmene: *Andělům svým přikázal o tobě, aby tě chránili na všech tvých cestách. Na rukou tě ponosou, abys nezranil svou nohu o kámen.*

-sks- 22/99

Proč se na mě tak dívá?

Žena jednoho známého polského profesora si přivezla z Říma papežské požehnání na pergamenu a pověsila je v pokoji nad stolem, u kterého se často schází celá rodina. Profesor si přečetl pozorně celý text se jmény své ženy a dětí. Své jméno tam nenašel. Překvapený se zeptal své ženy: »Jak to, že tam dala zapsat jen sebe a děti? Na mě jsi v Římě už nemyslela?« Žena neméně překvapená odpověděla, že na něho hodně myslela a vroucně se za něho modlila, ale protože je člověkem nevěřícím, nechtěla proti jeho přesvědčení uvádět jeho jméno na požehnání. Profesor byl totiž přesvědčeným ateistou. V poslední době začal také pít. Ve stavu opilosti vyvolával roztržky, když se děti zastávaly matky, otec je bil.

Nejmladší z dětí se chystalo na první svaté přijímání a jednoho dne vyslovilo prosbu, aby tatínek, maminka i sourozenci šli spolu s ním ke sv. zpovědi a k sv. přijímání. Otec to důrazně odmítl a řekl, ať se už nikdo neodvažuje něco takového připomínat. V tom okamžiku se nechtě podíval na požehnání, které viselo na stěně. Papežovy oči se na něho dívaly plně laskavostí. »Dej to pryč!« řekl ženě a ukázal na požehnání. »Nechci, aby se na mě zbytečně díval!«

»Ale vždyť je to jen fotografie, že se nestydíš tak mluvit,« řekla žena a vyšla z pokoje. Ale profesor neměl klid. Stále se mu zdálo, že se papež na něho dívá. Jednou se díval vlnitě, jindy výhružně, jindy vyčítavě. Ještě jednou požádal ženu, aby »to« dala pryč. Ale žena neustoupila a sám si to netroufal udělat. Myslel si: »Proč se na mě tak dívá?«

Blížil se den prvního svatého přijímání, Syn, povzbuzen otcovou dobrou náladou, zeptal se ještě jednou, zda by s ním nešel ten den k sv. přijímání. Odpověď zněla jako obvykle: »Ne!« V předvečer prvního sv. přijímání se otcovi zdálo, že se na něho papež dívá nějak divně. »Co je to za fotografii?« – pomyslel si. V noci se mu zdálo, že papež podává sv. přijímání jeho dítěti a přítom se ptá: »Kde máš tatínka?« Probudil se. Nemohl už usnout. Ráno vstal dříve než ostatní a byl připraven k odchodu. Když se probudila žena a děti, pobízel je, aby si pospíšili, protože chce jít s nimi ke zpovědi a k sv. přijímání. A skutečně šel.

Kristus si posloužil pohledem Svatého otce z fotografie, aby člověku ukázal svou dobrotu a milosrdenství.

Sestra Benedikta

Zákon většiny?

Sodoma a Gomora (srov. Gen 19,1-29) se staly příslovecným symbolem místa, kde došlo k úplné mravní zkáze. Sodoma sama pak dala název jednomu z hříchů nejhrubší sexuální perverze.

Třetí kniha Mojžíšova říká jednoznačně: *Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou. Je to ohavnost... Kdyby muž spal s mužem jako s ženou, oba se dopustili ohavnosti; musejí zemřít a krev jejich padni na ně.* (Lev 18,22; 20,13)

Mít homosexuální zaměření není samo o sobě hříšné. Ohavností, tedy závažným proviněním proti mravnímu zákonu, je teprve pohlavní styk mezi osobami téhož pohlaví.

Ve starozákonní Sodomě tato ohavnost tak zdomácněla, že se stala všeobecnou a zcela veřejnou praxí. Těžko se dá předpokládat, že by celé toto město bylo tak zatíženo dědičně. Šlo o obecnou demoralizaci. Podle dnešního veřejného mínění by však sodomští homosexuálové a sodomité byli docela normální, a když se pak domáhali, aby Lotovi hosté s nimi obcovali, byli v právu. Jestliže si statisticky významná většina osvojí deviantní sexuální praktiky, stává se tím jakákoliv zvrácenost podle dnešních kritérií něčím zcela normálním.

Zvrácenost není zvráceností jen potud, pokud jí za zvrácenost považuje většina, protože jí tak či onak vadí. Zvrácenost je zvráceností sama v sobě prostě proto, že je **v rozporu s přirozeným mravním zákonem**, který je zůstává neměnný stejně, jako jsou neměnné zákony, které platí ve světě přírody.

Celá záležitost je pouze jedním z výhonků hlubšího kořene zcela zobecnělé amorální zásady, že člověk má právo jakýchkoliv způsobem ukojit svoji pohlavní žádostivost. To, co se dříve označovalo za »tajný hřích«, stává se veřejnou samozřejmostí.

Takovýto »zákon většiny« znamená vyhlášení mravní autonomie a je ve skutečnosti rafinovanou formou popření respektive přímo rouhavého ignorování Boha Stvořitele. Nejsmutnější na tom je, že takové smýšlení se prosazuje i mezi věřícími křesťany. (Přímo provokační je v tom směru prohlášení Německého svazu katolických žen, který ve své Zprávě 99 uvádí, že mnoho žen žije v nemanželských svazcích, mnoho se znovu vdalo po rozvodu a mnoho jich žije v partnerství stejného pohlaví, a proto »musí být všechny životní formy žen zrovnoprávněny. Je žádoucí, aby mnohost forem života žen byla uznána za obohacení společnosti i církve«.)

Homosexuálové jsou ovšem politováníhodní. Jsou politováníhodní tím více, že mnoho z nich netrpí něčím jako vrozenou úchylkou, ale stali se obětí zvrácené propagandy, nevědomosti, zanedbané rodinné výchovy a svedení. Bez ohledu na to, jakého původu je jejich protipřirozený sklon, jakákoliv forma jeho skutečného praktikování je a zůstává nepřístojností a těžkým proviněním proti Bohu i člověku. Je úplnou nehorázností a rouháním připisovat homosexualitu Bohu jako jednu z jeho »tvůrčích variant«.

Smířlivost, s jakou protipřirozené homosexuální praktiky a jejich legalizaci přijímá současná společnost, není ovšem projevem její tolerance, ale svě-

dectvím jejího hlubokého mravního úpadku i nevědomosti, tedy degenerace, která připomíná degeneraci starořímské společnosti před jejím zhroucením. Kdyby k tomu Církev mlčela, zpronevěřovala by se svému poslání. Na tom nic nemění ani skutečnost, že Evropský parlament a některé vlády homosexuální svazky legalizují. Žádný parlament nemá právo přijímat zákony odporující přirozenému mravnímu zákonu. Je to zcela absurdní, s jakou péčí se vládní orgány ujímají homosexuálů, a vůbec jim nevadí, že jejich národy stále rychleji vymírají.

Prvním státem, který tak učinil, bylo Dánsko v r. 1989.

Všimněme si však blíže situace ve Francii. Tam se o legalizaci homosexuálních svazků zasazuje především strana socialistů. První, kdo s tímto návrhem zde vystoupil, byl F. Mitterrand. Za podpory socialistů se 28. července 1997 uskutečnilo v Paříži *Euro Pride* – na 200 000 homosexuálů obojího pohlaví se domáhá uznání plnoprávnosti homosexuálních svazků. Odvolávali se na některé starosty, kteří, hlavně v místech spravovaných socialisty, vydávali na požádání příslušná osvědčení bez potřebné pravomoci.

Příslušný návrh zákona představitelka socialistická vláda Lionella Jospina v dubnu 1998. Ještě než jej začalo projednávat Národní shromáždění v prvním čtení, **vystoupili francouzští biskupové, kteří se dožadovali výrazné institucionální podpory rodiny**. Poukázali na skutečnost, že homosexuální svazky ničí obraz otcovství a mateřství. Nejrozhodněji proti návrhu zákona vystoupil **biskup z Nimes Jean Cadilhac**. Připomněl, že podle antropologie, která je v souladu s přirozeným řádem, společnost může být jedině heterosexuální. Jedině různost pohlaví a smlouva mezi ženou a mužem je základním společenským svazkem. Jeho uznání nemůže být pokládáno za dis-

kriminaci kohokoliv. V květnu se k tomuto tématu vyslovil rovněž předseda komise pro rodinu při francouzském episkopátu **biskup Guy Thomaseau**. Prohlásil, že Církev přikládá velký význam ochraně práv dítěte, k nimž patří **právo mít otce i matku**. A stálá rada francouzské biskupské konference vyhlásila, že současné právo dává dostatek možností k úpravě vztahů osob, které nemohou nebo nechtějí uzavřít manželství. Navrhovaný zákon spíše oslabuje význam manželství a rodiny. **Biskupové nazvali navrhovaný zákon »zbytečným a nebezpečným«**. Zdůraznili svoji povinnost **»probouzet svědomí«**. Katolická církev nemá právo ani prohlásit, ani vyvolávat dojem, že jí praktikování homosexuálních vztahů nevadí, pokud se tyto praktiky nezrovnoprávňují s manželstvím.

Pravicové strany vystoupily s ostrou kritikou předloženého návrhu a ohlásily tisíc pozměňovacích návrhů. Profesorka **Chantal Delsonová** prohlásila, že **»jediným přesvědčujícím argumentem proti požadavkům gajů a lesbiček je štěstí dětí«**. Podle jejího názoru se vláda stala mluvčím »rozhodující menšiny, které chce uzákonit všechny formy chování«.

Francouzský senát pozval na své veřejné zasedání biskupa Adré Vingt Troise a vyslechl si názor komise při francouzském episkopátu. Návrh zákona byl pak v senátu zamítnut. Během projednávání v senátu prošla Paříží manifestace 100 000 odpůrců nového návrhu, kteří požadovali, aby návrh byl zcela stažen z programu. Průvod tvořili z velké části mladí lidé. Organizátory bylo 11 prarodinných sdružení katolických, protestantských, islámských i nenáboženských.

Socialisté navzdory neúspěchu a protestům na nové předloze trvají.

S využitím materiálů KAI
-lš-

IRSKO • Počet sebevražd v Irsku dosáhl v roce 1998 počtem 504 nového rekordu. Zvláště povážlivý je podíl mladých sebevrahů. 138 bylo ve věku 15–24 let, 118 ve věku 24–34 let. Podíl mužů mezi sebevrahy zde činí 84%.

Boží tvor a Boží obraz

Řád, který vtiskl Stvořitel celému svému dílu i každému tvoru, v sobě zahrnuje prostou skutečnost, že všechno se skládá z částí důležitějších a méně důležitých. Na lidském těle je jistě důležitější mozek než třeba nehet na pravé noze; ten má sice taky svou funkci, ale na rozdíl od mozku se dá bez něho žít. A podobné vztahy platí i mezi živočichy: život člověka má určitě větší cenu než život psa, z čehož pochopitelně nplyne, že člověk smí jen tak podle libosti hubit psy nebo vůbec ničit přírodu. Naše náboženství od počátku zaručovalo

člověku výsadní postavení mezi ostatními tvory a zároveň mu různými způsoby připomínalo jeho odpovědnost za tento svět a za život na něm.

Bohužel se dnes řada lidí chová tak, jako by pro ně bylo zvíře vzácnější než člověk. „Ano, já mám psy docela rád,“ říká otec Brown v jedné z detektivek G. K. Chestertona, „ale jsem proti psímu kultu.“ A příklady psího kultu vidíme kolem sebe v mnoha moderních podobách. Působilo dosti cynicky, když se před pár lety uprostřed zpráv o etnických čistkách v Jugoslávii objevila informace, že kdosi kdesi uspořádal sbírku potravin pro hladovějící psy na válečném území. A působí poněkud podezřele, s jakým ohlaselem v médiích se setkávají všelijaké akce na záchranu odložených psů a výzvy k budování psích útulků: odložení psi představují větší senzaci a někdy budí větší soucit než odložené děti. Nejvíce na pováženu je ovšem velmi rozšířený jev v současné konzumní společnosti, že totiž – řečeno velmi jednoduše a lidově – lidé si často pořídí raději psa než dítě.

Propaganda materialismu – dříve spíše ideologického, dnes hlavně praktického – tu udělala své. Právě z těch společenských vrstev, kde je tolik majetku, že by tam bohatě užívali nejenom psa či v lepším případě jedináčka, ale třeba celou dětskou vesničku, právě odtamtud se ozývá zoufalé bledování, že mít dítě je dnes luxus, že to stojí spoustu peněz a že do dnešní draho-

ty a ekonomické krize přece není rozumné přivádět děti. A toto zoufalé bledování sobeckých boháčů se šíří dál až k těm, kdo opravdu každý měsíc jen tak tak vyjdou s platem či podporou, kdo za bydlení ve skromné panelové kličce dají polovinu svého příjmu – a tady ty stesky na „finanční náročnost“ dítěte snadno najdou úrodnou půdu. To, že pes dostane přednost před dítětem, tedy nebývá vždycky otázkou peněz. Mnohem víc se tu projeví ony změny ve vnímání větší či menší důležitosti, o kterých jsme už mluvili, změny v respektování řádu stvoření. Také ateistická propaganda – a ta probíhala v zemích komunistických i nekomunistických – tu vykonala své.

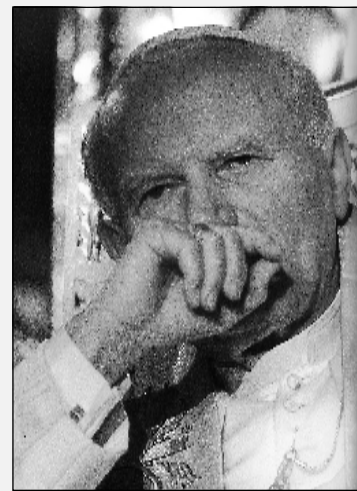
Dát přednost psu před dítětem je logický důsledek současného odmítání Boha. Pes je Boží tvor, ale člověk je Boží obraz. Chci-li se dobře starat o psa, musím se mu také věnovat: zajistit mu stravu, nějaký ten pelíšek a případně léčení, ale měl bych si s ním i hrát a obětovat mu svůj čas. Až sem je to podobné jako starost o dítě. Jenže psí život nám další podstatné

změny a překvapení nepřinese. Pes nám neporoste psychicky, nezačne mluvit a zasypávat nás svým věčným „proč?“, nebude procházet pubertou a zraňovat nás nevděčností, nedospěje jednou v osobu, která je nám společensky rovnocenná a která od nás vyžaduje mnohem všestrannější a dlouhodobější kontakt než domácí zvíře. Ten, kdo dává přednost psu před dítětem, odmítá pouze dítě, nýbrž celého člověka v jeho vývoji a s jeho duší. Ano, rozdíl mezi psem a dítětem je dán také fenoménem duše. A dalo by se dokonce říct, že současný styl chování k psům a k dětem je určitý velmi nepřímý důkaz existence nesmrtelné duše.

Ti, kdo odmítají děti, jsou si dobře vědomi proměnlivosti člověka, a z té mají snad ještě větší obavu než z nutných finančních výdajů. Je to podobné jako u zastánců interrupcí, kteří tvrdí, že v mateřském životě „to“ ještě není člověk, ale jenom pár buněk. Ano, po určitou dobu je to pár buněk. Ale když těch pár buněk nechám na pokoji, nebudu do nich rýpat kleštěmi a dopřeju jim přirozený rozvoj, vyroste z nich taková podoba člověka, kterou ani současné zákony nedovolují zabít. Ti, kdo jdou na interrupci, se nechťejí zbavit těch několika buněk, nýbrž budoucího narozeného člověka, protože právě o toho by se museli starat a právě ten – s rukama, nohama, srdcem i duší – by narušoval jejich životní standard čili pohodlí. Hříšnost interrupce je dána také lživostí jejího zdůvodnění.

Postoj k Bohu je možná také soukromou věcí člověka, ale prorůstá ho natolik, že ovlivňuje i jeho chování společenské. I jednání těch, kdo Boha odmítají, je reakcí na existující Boží řád.

Karel Komárek

Nepodvedte Krista, který je plný lásky, zve vás, abyste ho následovali, a posílá vás jako apoštola Jakuba až na konec světa. Církev se na vás dívá s nadějí... Jste generace, které jsou povolány, aby přenesly dar víry do nového tisíciletí. Vezměte do ruky poutnickou hůl, kterou je Boží slovo, a projděte cestami Evropy. Nebojte se být svatí! Mějte odvahu a pokoru postavit se tváří v tvář světu a být svatí, neboť ze svatosti se rodí plná a pravá svoboda. Tato aspirace vám pomůže odhalit pravou lásku neotrávenou egoistickým a odcizujícím permissivismem; pomůže vám, abyste rostli v lidství skrze studium a práci; otevře vás možnému povolání ke kněžství, k zasvěcenému životu; přetvoří vás z »otroků« moci, rozkoše, peněz a kariéry ve svobodné mladé lidi, kteří jsou »pány« vlastního života.

Panna Maria, která podle zbožné tradice účinně podporovala apoštolát sv. Jakuba, je nyní povolána, aby vedla jako hvězda třetího tisíciletí evangelizační kroky nových apoštolů Páně při výstavbě Evropy sjednocené a milující mír.

Z Poselství Svatého otce Jana Pavla II. mládeži shromážděné na evropském setkání v Santiagu de Compostella od 4. do 8. srpna 1999.

Svatba v ritu sv. Pia V.

Nic pozoruhodného není na tom, že v plzeňském kostele u františkánů byla v sobotu 31. července svatba. Pozoruhodné je však to, že svatební obřady i mše svatá se konaly ve starém „tridentském“ ritu. Novomanžele Jordanovy oddával kněz z bratrstva sv. Petra ze Salcburku P. Zeis, asistoval plzeňský arciděkan P. Šťastný, přítomni byli další tři kněží z plzeňské diecéze. I naše čtenáře jistě bude zajímat vyznání dvou mladých lidí, proč dávají přednost tradičnímu – „předkoncilnímu“ způsobu slavení mše svaté. Proto jsme mladým novomanželům položili několik otázek.

Redakce: *Roberte a Benedikto, jak jste vůbec přišli na myšlenku „tridentské“ liturgie?*

Robert Jordan: Vyrůstal jsem ve Spojených státech jako metodista. Asi před 10 lety jsem poznal pravdu o Kristu a jeho Církvi a jako devatenáctiletý jsem vstoupil do katolické církve. V katolické církvi mne však znepokojovalo, že mše svatá byla „více protestantská“ než u protestantů. Metodisté například při přijímání klečí, i když vědí, že vlastně skutečné Tělo Kristovo nepřijímají. Věděl jsem, že obřady katolické církve v minulosti vypadaly jinak. Katolíci mi však říkali: „Církev se změnila, aby byla více ekumenická, více pro protestanty. Proto se odstranily mřížky, otočily se oltáře „čelem k lidu“ (paradoxně se však dodnes v řadě anglikánských kostelů obřady konají u oltáře „zády k lidu“), mnohde se ruší klečení. Mše svatá je příliš zaměřená na lidi a lidskou aktivitu. Byl jsem zklamán, že v katolické Církvi probíhá toto „updating“, modernizace, a to kvůli protestantům.

Současně se mi do rukou dostaly nějaké brožurky o staré „tridentské“ liturgii. Setkal jsem se i s lidmi, kteří mě na ni vzali. Tam jsem vdechoval atmosféru posvátna, Boží blízkosti, posvátného mlčení, nejsvětější Oběti a zjistil jsem, že to je přesně to, po čem jsem jako novopečený katolík toužil: katolická tradice, jak byla předávána od prvních, apoštolských dob Církve, až téměř do současnosti.

Je pravda, že lidé prostě nemohou vytvářet bratrství jen

tak, že si řeknou, že budou dělat bratrské společenství. Skutečné bratrství lze prožívat, jen když máme společného Otce a společnou Matku. A tento

pokřtěna právě v tomto kostele u františkánů v Plzni těsně po „revoluci“, když mi bylo 17 let. Chtěla jsem žít pro Pána naplno, spojila jsem se s charisma-

Plzeňský kostel u františkánů, svatební obřad v tridentském ritu manželů Roberta a Benedikty Jordanových

vztah k našemu Otci i k naší Matce – Církvi lze ve staré liturgii silně zakoušet. Proto i duch společenství je tam silnější.

Redakce: *A co vy, novomanželko?*

Benedikta Jordanová: Já jsem také konvertitka, byla jsem

tickou obnovou. Praxe této obnovy mi ale brzy přestala vyhovovat, protože se v tom společenství kladl přílišný důraz na to, aby člověk hlučně, až přehnaně projevoval, jak se cítí, jaké má pocity, ale už mnohem méně jsem tam vnímala skutečné posvátno, jaké obklopuje

Nejvyššího Boha. Brzy mi přestala vyhovovat hlučná pop-music, kytary apod.

Pak jsem hledala hlubší poznání o Bohu a absolvovala jsem teologii na fakultě v Českých Budějovicích. Tam se zase podle mého vnímání z víry činil předmět pouhého rozumování, názorů a vědeckých hypotéz, ale vůbec se nezdůrazňovalo, že teologie se musí studovat na kolenou, s duchem živé víry: že je to více záležitostí nazírání na Pravdu než kombinací různých moderních (a módních) názorů.

Hledala jsem Boha dále na slavné charismatické univerzitě ve Steubenville v USA. Strávila jsem tam jeden semestr. I tam se při liturgii kladl přehnaný důraz na vyjádření lidských citů. Ony sentimentální písně o lásce s nasládlými melodiemi, vlnění do rytmu a citové vzrušení neuspokojovaly mého ducha.

V roce 1996 jsem pak odešla do Gamingu v Rakousku, kde byla založena pobočka františkánské univerzity ve Steubenville. Začala jsem však studovat v Gamingu na jiné škole, totiž v Mezinárodním teologickém institutu pro studia o manželství a rodině. (Tam jsem mimochodem poznala svého nynějšího manžela.)

Už v Plzni jsem se setkala s řeckokatolickou liturgií. Přitahovalo mne, jak se tam uctívá Bůh, který je skrytý, tajemný a přesahující. A my jsme tu od toho, abychom se tomuto neko- nečnému Bohu klaněli.

V Americe jsem nakonec se svým nynějším manželem začala chodit do řeckokatolického kostela. I profesori ve Steubenville velebili řeckou liturgii, ačkoli – a to je mi nepochopitelné – pro tytéž důvody zatracovali liturgii tridentskou! Například brojili proti latině jako cizímu jazyku, ale v řecké liturgii jim staroslověnština nevadila. Nebo odsuzovali tiché modlitby kněze v tridentském ritu, ale v řecké liturgii jsou uchvácení tím, že

kněze při proměňování a mešním kánonu nejenže není slyšet, ale ani ho není vidět, když stojí „zády k lidu“, a ještě za dřevěnou přepážkou. Ovšem mše „zády k lidu“ v římskokatolické Církvi je pro ně nepřijatelná. V tridentské liturgii prý byla nadbytečná opakování, například ve „Vyznávám se“ nebo „Pane, nejsem hoden“. Avšak v řecké liturgii, tolik vychvalované, se třikrát opakují tytéž litanie! Kromě toho jim na tridentské liturgii vadí, že se často žehná. To se ovšem nedá srovnat s hojností křížů u řeckokatolíků! Na jedné straně pak mluví proti klečení, ale hluboké úklony – ekvivalenty klečení ve východní liturgii – jim jsou sympatické. Katolické kostely se v posledních desetiletích „vybilily“ od soch svatých, ovšem

desítky ikon v řeckých kostelích prý jen podtrhují Boží svatost a povzbuzují ke zbožnosti. Titíž profesori obhajují podivné svaté přijímání na ruku, a přitom jedním dechem velebí přijímání ve východní liturgii, kde kněz – a pouze kněz, žádný laický pomocník – dokonce rozdává Tělo a Krev Páně věřícím do úst pomocí lžičky.

Redakce: Proč jste tedy nezůstali u řeckokatolíků?

Robert a Benedikta: Brzy jsme zjistili, že to není náš „domov“, že jsme příliš zakořeněni v západní, latinské Církvi. A tak jsme se začali připravovat na manželství u kněze z Bratrstva sv. Petra, kam jsme chodili na „tridentskou“ mši svatou. Tehdy tam v Americe působil právě P. Zeis, který nás dnes oddával.

Redakce: Jak probíhala taková příprava na manželství u tradičně orientovaného kněze?

Benedikta: Především to nebylo žádné psychologizování nebo hra na city. Prostě věcné poučení o úžasném záměru Božím při stvoření člověka, aby žil v jednotě jako muž a žena, a o neměnných principech, na nichž jedině může dobře trvat manželství, totiž obětavá láska manžela a naprostá podřízenost a poslušnost manželky, která vůbec není na újmu téže lidské důstojnosti, spíše je důkazem její velikosti.

Redakce: Benedikto, prošla jste charismatickou obnovou, to znamená, že určitě kladete důraz na působení Ducha Svatého v Církvi. Nevadí vám, že řada charismaticků není starou liturgií nadšena?

Benedikta: Samozřejmě uznávám potřebu darů Ducha Svatého v Církvi i v životě jednotlivého věřícího. Jsem velmi ráda, že jsem se Mu osobně otevřela. Duch Svatý mě přivedl k lásce ke katolické tradici, k tradiční liturgii, vždyť to je Jeho dílo, které vytvářel organicky. Stará liturgie není nic umělého, nic vytvořeného záměrně tak, aby to vyhovovalo nějaké ideologii. Pokud dnes někdo skutečně věřící nechce vidět krásu, hloubku a zbožnost staré liturgie, je to snad jen proto, že pod vlivem všelijakých myšlenkových tlaků moderní doby ji ještě neprožil.

Děkujeme za rozhovor, přejeme hojnost milostí pro začínající společný život.

Tvůj oděv hovoří

Pocit studu je Boží dar. Vymezuje nám zevnitř hranice, které nesmíme překročit, pokud nechceme zranit svou důstojnost. Kde již není žádný stud, můžeme si být jisti, že v životě tohoto člověka něco selhalo a potřebuje dobré vedení, aby se buďto pozvedl jeho vlastní pocit důstojnosti, nebo aby se upravilo jeho sebehodnocení.

My ženy máme zvláštní odpovědnost, pokud jde o náš oděv. Ne nadarmo říká Pius XII.: *Kdyby křesťanky měly tušení o pokušeních a o pádech, které způsobují svým oděvem, zhrozily by se své odpovědnosti... Nevidíte, že existuje hranice, kterou móda nesmí překročit, protože jinak se stává zázkou pro vlastní duši i pro duše jiných?*

Kdo chce, aby byl milován sám o sobě, ať se zamyslí, jak se obléká.

*Tvůj oděv řekne víc než všechna slova a všechny tvoje činy za celý týden.
Jaký šat nosíš,*

takový je tvůj výrok.

Má jasný hlas:

buďto požeňmání, nebo kletbu.

(M. Seeman)

Proč si vůbec stěžuje tolik žen (a to právě z liberálních kruhů) na údajně »zlé« muže, kteří jsou »dotěrní«, nebo i znásilňují? Když vystavují beze studu dráždivé části svého těla, nemohou se divit, jestliže je někdo obtěžuje, a první obvinění musí upřímně obrátit samy proti sobě. Zde platí přísloví: Kdo si hraje s ohněm, popálí si prsty.

Podívejme se na nepřehledné množství stále ohavnějších sexuálních zločinů. To jsou v prvé řadě plody celosvětové sexualizace prostřednictvím sdělovacích prostředků (televize, časopisů, reklamy, divadla, výtvarnictví a literatury), pomocí »sexuální výchovy«, drog, ezoteriky a New Age a různých psychotechnik, ale v neposlední řadě i módy, která je zrcadlem ducha doby.

Stydlivost, která se projevuje také v oblékání, je jako vůně květu a ozdoba, která okouzlu-

je. Je jako koruna, která slouží ženě ke cti, dokud si ji chrání.

My ženy bychom měly dbát na to, abychom se nedaly vykořisťovat, a vystupovat rozhodně proti porušování ženské důstojnosti nejrůznějšími způsoby včetně módy. Jestliže přitom uplatníme všechny dobré ženské vlastnosti, výsledek na sebe nedá čekat a u opravdu milujících a správně smýšlejících mužů získáme na ceně.

Kdo chce správně posoudit oblečení křesťanské ženy, ať se ptá, zda by v takovém šatě chodila Panna Maria. Hodnocení bude snazší a jistě správné.

Pocit studu je Boží dar. Pomáhá člověku, aby obnovil a chránil svoji hluboko zraněnou důstojnost. Proto je nutno jej pěstovat, a to i v oblékání.

Sv. Jan Zlatoústý soudil již ve 4. století: *Tvrdíte, že jste nikoho nepřivedly k hříchu. Svými slovy opravdu ne, ale udělaly jste to svým oděvem a svým chováním... Když jste někoho dohnaly k tomu, aby hřešil ve svém srdci, jak můžete být bez viny?...*

Z lebe přeložil -lš-

Ježíši, uzdrav a naprav, co jsem rozbila, protože jsem byla hloupá a nevědomá, samolibá nebo žádostivá, zajatá v omylech pozemské žádostivosti a vášní různého druhu. Požehnej všem, kteří se provinili, protože jsem je přivedla do pokušení.

Ježíši, dopřej jim ze svého Srdce tisícinásobné odčinění, aby zcela spočinuli v tvé milosti.

Zvláště tě prosím za ty lidi, které miluji celým žářem svého pozemského srdce a své nesmrtelné duše. Ježíši, žehnej nám. Amen.

Zachovávání stydlivosti a zdrženlivosti v řeči, činech a oděvu je velmi důležité, aby se vytvářelo přiměřené ovzduší čistoty, ale musí být zakotveno v úctě k vlastnímu tělu a k důstojnosti druhých.

*Papežská rada pro rodinu:
Lidská sexualita – pravda a význam*

Katolická teologie mezi relativismem a intolerancí

Obsah referátu „Catholic Theology Between Relativism And Intolerance“ prof. Dr. V. Wolfa, KTF UK Praha, prezentovaného na 8. generálním zasedání COCTI, pořádaném na Katolické univerzitě v Lovani – Belgie ve dnech od 5. do 10. srpna 1999.

Hlavním námětem lovaňského kongresu COCTI je skutečnost, že katolické teologické fakulty ve všech světadílech se musí při vstupu do třetího tisíciletí vyrovnávat s náboženským pluralismem. Pražská teologická fakulta nemá sice prozatím ve větší míře problémy jako katolické fakulty asijské, které žijí v prostředí velkých tradic hinduismu, buddhismu, taoismu a šintoismu, kdy musí intelektuálně zvládnout napětí mezi řecko-římskou koncepcí racionálního osobního Boha a pojetím Upanišád, kde bytí i nebytí se vynořuje z prapůvodního lůna ticha a prázdnoty a kde prioritu před filozoficko-teologickými pojmy má bezobsažné nevědomo.

Právě tak nemá česká oblast v srdci Evropy větší problémy s mimokřesťanskými monoteistickými systémy islámu a judaismu. Podílí se však česká teologie na celosvětové Scylle a Charýbdě, kterou vytvářejí na jedné straně extrém filozofický a teologický relativismus a na straně druhé názorová nesnášenlivost. K zachování zdravé distance od obou těchto extrémů je třeba především si uvědomit, že nejvyšší absolutní Bytí nemá žádný absolutní protipól. Neexistuje žádný absolutní omyl nebo absolutní lež. Proto tedy každá myšlenková soustava, včetně soustav vysloveně ateistických, má přinejmenším zčásti i nějakou kladnou hodnotu. Tak obdobně mluví i II. vatikánský koncil, když připomíná, že všichni lidé dohromady krouží svými názory víry i nevěry soustřednými kruhy kolem jednoho jediného středu, kterým je Kristus (LG 16). Jistěže mají tyto vztahy ke

Kristu odlišné stupně a kvalitu. Tomáš Akvinský se výslovně zmiňuje o tom, že člověk může mít vztah ke Kristu buď nadpřirozeným ospravedlněním, nebo darem víry, nebo všeobecnou spásnou vůlí Boží („per charitatem“ – „per fidem“ – „per potentiam nondum reductam ad actum“; S.Th. III, 8, 3).

V minulosti byl tradiční postoj katolické teologie k nekatolickým a mimokřesťanským soustavám postojem výlučným. Všechny náboženské pravdy nachází lidstvo výlučně v Ježíši Kristu a pouze skrze katolickou církev. Vše ostatní jsou chybné lidské výmysly. Naopak dnes je v módě názorový pluralismus, podle něž jsou rozdílné náboženské systémy paralelními (souběžnými) cestami vedoucími ke stejnému Vrcholu nebo rozličnými řekami vlévajícími se do stejného Oceánu. Každý náboženský systém by se tak stával spásonosným pro své vlastní vyznavače.

Tento pluralistní přístup k faktu mnohosti náboženských systémů vychází z filozoficky neudržitelného pojetí pravdy jakožto souhrnu všech tvrzení (byť i protikladných) a vede k nepřijatelnému doktrinárnímu relativismu. Nabízí se tedy jako řešení inkluzivistický (zahrnující) přístup, který předpokládá existenci maxima nadpřirozeně zjevené pravdy v jedinečnosti Ježíše Krista a viditelné katolické církve. Tato jedinečnost zahrnuje v sobě prvky všech jiných myšlenkových systémů, pokud jsou objektivně pravdivé. V tomto smyslu univerzality pravdy je katolická teologie otevřená vůči všem světovým myšlenkovým systémům.

V obdobném duchu varuje Jan Pavel II. v encyklice *Fides et ratio* (14. 9. 1998) před různými módními podobami relativismu. Za jeden z hlavních úkolů pro současnou katolickou teologii považuje racionální integraci celého bohatství zjeveného obsahu víry (*Fides et ratio*, 92-97).

Inkluzivistickým přístupem přicházíme ovšem k delikátnímu problému, který dnes globálně ochromuje účinnost katolické teologie. Jde o konfrontaci pravdy a svobody. Jedinečnost zjevení v univerzalitě pravdy a následné odmítnutí relativismu bývá v současnosti chybně vykládáno jako omezování práv jednotlivce na vlastní přesvědčení. Zkrátka jako projev intolerance. A přitom tolerance je dnes považována za hlavní, nejnaléhavější úkol života lidské komunity.

V Bibli Starého a Nového zákona se problém tolerance jako takový nevyskytuje. Jahuje je sice Pánem všech národů. Avšak cizí kultury a náboženské systémy nejsou považovány za rovnocenné s kultem izraelským či křesťanským, ale jsou dokonce ze zásady odmítány. V dalším vývoji novozákonní církve dochází z hlediska problému tolerance k důležitému rozlišení: Zatímco pokojná koexistence katolické církve s nekatolickými komunitami či mimokřesťanskými byla vždy považována přinejmenším za možnou, nikdy nebyla trpěna podstatně odlišná doktrína (hereze) UVNITŘ katolické církve. Zánik vyznavačské jednoty by byl znamenal zánik církve samé.

Tento přístup k otázce tolerance nezměnilo ani novověké osvícenství, které toleranci povýšilo na nejvyšší princip života lidské společnosti.

Ostatně agnostické odstranění nároku pravdy na objektivitu stejně ke skutečné toleranci nevede, neboť znemožňuje jednotlivcům mít vlastní zdůvodněné přesvědčení, omezuje tím jejich

svobodu a je paradoxně projevem intolerance. Prává tolerance se stává tím zřetelnější, čím zřetelnější jsou rozdíly v mnohosti názorů. Odmítá tedy i dnes katolická teologie jak doktrinární relativismus, tak doktrinární indiferentismus, aniž by se tím nějak provinila proti ideji tolerance. Za intolerantní nutno ovšem považovat postoje, které by pravdy víry prosazovaly nepřiměřenými prostředky (donucení, násilí, politické prostředky apod.) na úkor lidské svobody (viz II. Vat., *Dignitatis Humanae*, 1).

Aktivita katolických teologických fakult v mnohokulturálním prostředí má být nesena odvahou jasně vyslovit zjevené pravdy, ovšem s respektem a láskou vůči těm, kteří mají přesvědčení odlišné.

*Prof. Dr. V. Wolf,
KTF UK Praha*

Poznámky redakce:

Relativismus – filozof. názor, že naše poznání je relativní, závislé na stanovisku jednotlivce. Etický relativismus je názor, podle kterého neexistují pevná, obecně platná a závazná měřítka, příp. že idea dobrého a zlého je vždy historicky a sociálně podmíněná.

Tolerance – respektování cizího přesvědčení, cizích názorů, snášenlivost.

Intolerance – nesnášenlivost.

Pluralismus – filozof. směr, podle něhož je vše složeno z většího či menšího množství samostatných a odlišných principů, izolovaných podstat.

Racionální – založený na rozumu. *Monoteismus* – víra v jednoho Boha, jednobožství (opakem je polyteismus, mnohobožství).

Scylla a Charýbda – obraz z řeckého bájesloví: dvě obludy číhající každá na jedné straně průplavu mezi Itálií a Sicílií.

Paralelní – souběžný, vedle sebe trvající a za stejným cílem.

Agnosticismus – názor popírající možnost plného poznání světa a jeho zákonitosti.

Doktrína – vědecká teorie, soustava zásad.

Indiferentismus – lhostejnost, nevšímavost, vlažnost, zejm. v otázkách mravních a náboženských.

Svatý farář Arský 1

Doba je vážná

Ve Francii propukla revoluce. Bezbožná menšina přes noc na sebe strhla moc a poválila královský trůn. Celou zemi zachvátila otevřená vzpoura. Revoluce pronikla až do vesnic. Jakobínství triumfuje. Celá léta.

Kdo nejednal a nemyslel tak, jak chtěli jakobíni, nebyl si jist svým životem.

Nejvíce byli pronásledováni kněží, byli vězněni a mnozí museli pro víru obětovat svůj život. Kostely byly zhanobeny a bezbožnost byla pozdvižena za státní náboženství.

Tento stav trval deset let. Pak vystoupil korsický generál Napoleon a vzal otěže státu do svých rukou.

K velkému pohoršení všech jakobínů a svobodomyšlenkářů usiloval o obnovení míru s Církví, jakmile zjednal v zemi pořádek. Napoleon se prosadil. Jako první francouzský konzul podepsal 16. července 1801 konkordát se Svatým stolcem. Zákonodárné shromáždění jej ratifikovalo 5. dubna 1802 a 18. dubna vstoupil v platnost. Je to konkordát, který dodnes platí v Alsasku-Lotrinsku. Francouzská vláda se v r. 1918 slavnostně zavázala, že bude konkordát v této zemi nadále respektovat, zatímco v ostatních částech země jej vláda církvi nepřátelská v letech 1903 a 1904 zrušila.

Když revoluce vypukla, byly Janu Marii Vianneyovi tři roky. Narodil se jako čtvrté dítě manželů Matouše a Marie, roz. Belusové, 8. května 1786 v Dardilly, osm kilometrů severozápadně od Lyonu. Měl dva bratry a tři sestry. Jeho rodiče byli známí svým opravdově křesťanským životem a dobročinností pro chudobné.

Vianneyova matka byla z těch žen, které chápou, že dítě je třeba od samého počátku vést k Bohu. Jan Maria o ní řekl:

»Jestliže jsem se naučil modlit, děkuji za to po Bohu své matce. Byla to moudrá žena. Jak lehce osvěcuje ctnostný život matky její děti! Dítě, kterému se dostane to štěstí, že má dobrou matku, nemůže na ni pohledět ani pomyslet bez dojetí.«

Jak to bylo důležité, aby v těchto dobách mělo dorůstající dítě dobrou matku, mělo se brzy ukázat v Dardilly. Vláda žádala od duchovních, aby složili přísahu věrnosti. Když bylo Janovi pět let, i farář z Dardilly, neznámo zda ze slabosti, nebo z nevědomosti, složil tuto přísahu, kterou církev zakázala. Později tuto přísahu odvolal, odešel z kněžského stavu a odebral se nejdříve do Lyonu a pak do Itálie.

Jeho nástupcem se stal farář, který se podřídil revoluční vládě a složil požadovanou přísahu věrnosti. Nejdříve rodiče ani ostatní lidé v Dardilly nevěděli, že se jedná o odpadlého kněze. Ale když to zjistili, přestali navštěvovat bohoslužby, které tento kněz sloužil.

O pronásledované kněze nebyla v té době nouze. Chodili tajně od místa k místu, vysvětlovali lidem situaci a ve skladech a stodolách sloužili tajně mši svatou. Také v domě Vianneyů se jim několikrát dostalo přijetí, pohoštění a útulku. Často zde sloužili mši svatou.

Počátkem roku 1795 přišel do Dardilly jeden učitel jménem Dumas a shromáždil školou povinné děti, o které se již léta nikdo nestaral. Byl mezi nimi i Jan Maria. Byl tak pozorným žákem, že jej učitel dával ostatním za příklad. Jeho největší radostí bylo, když mohl rodičům a sourozencům hlasitě číst ze životopisů světců a vykládat jim, co se naučil v hodinách náboženství. Do školy tohoto učitele chodil Jan Maria tři roky.

V květnu 1798 došlo v životě tohoto mládence k velké změ-

ně. Čtyřem kněžím, kteří vystupovali jako řemeslníci různých povolání, se podařilo tajně se usadit v Ecully a odtamtud pečovali o osiřelé fary v okolí, jak jen to bylo možné.

Jeden z těchto kněží, jménem Groboz, který se vydával za kuchaře, přišel jednou do domu Vianneyových v Dardilly. Požehnal dětem rodiny Vianneyových. Při tom se mu zvláště zalíbil malý Jan Maria, který se na něho díval zářivými očima. Zeptal se ho:

»Kolik je ti let?«

»Jedenáct, můj pane.«

»Kdy ses naposled zpovídal?«

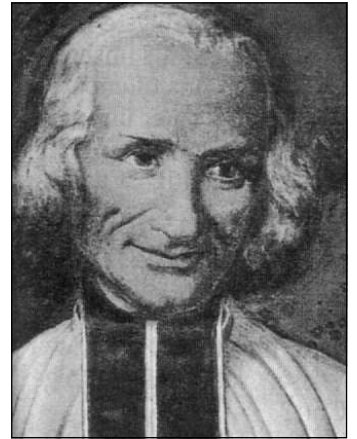
»Ještě nikdy jsem se nezpovídal.«

»Tak pojď sem, hned to zařídíme.«

Řečeno – uděláno: malý Jan si klekl, pozorně naslouchal, co mu cizí »pán« říkal, a podle jeho slov se vyzpovídal.

»Na tento den nikdy ve svém životě nezapomenu,« říkal později Jan Maria. »Bylo to v našem domě. Klečel jsem na zemi, tam, kde visí na stěně hodiny.«

Než kněz odešel, požádal rodiče, aby syna pravidelně po-

silali do Ecully ke dvěma dámám, které vyučovaly náboženství, aby jej připravily na první svaté přijímání.

Rodiče mu rádi vyhověli tím spíše, že Jan Maria měl v Ecully tetu. Byla to rodina Humbertových. Zůstal u ní nějaký čas.

Obě »dámy«, které vyučovaly náboženství, byly sestry sv. Karla Boromejského, které však nemohly nosit řeholní oděv. Přípravovaly na první svaté přijímání patnáct dětí z Ecully a okolních míst. V červnu 1799 přijal malý Vianney první svaté přijímání. To však nemohlo být veřejné.

(Pokračování příště)

Z MOSKVY DO FATIMY

Na 6 000 km dlouhou pouť vyrazila od kostela Neposkvrněného početí Panny Marie v Moskvě mezinárodní cyklistická pouť z Moskvy do Fatimy. 15 mladých poutníků z Polska, Kanady a Litvy chce dorazit do Fatimy za 63 dní napříč Ruskem, Polskem, Německem, Lucemburskem, Francií, Španělskem a Portugalskem. Hlavním vedoucím je P. Dariusz Stańczyk z Vilna, kaplan polských skautů na Litvě. Program pouti počítá s 41 dny jízdy a 16 dny úplného odpočinku. Průměrné denní penzum činí 145 km. Na trase leží známá poutní místa, jako jsou Ostrá Brána ve Vilně, Jasná Hora v Čenstochové, Lurdy, Saragosa, Avila a Coimbra.

Před odjezdem sloužil pro poutníky mši sv. arcibiskup Tadeáš Kondrusiewicz, který dal cyklistům své požehnání.

V cíli pouti budou mladí děkovat za náboženskou svobodu ve svých zemích a budou se modlit za Rusko, za vzrůst víry ve světě a záchranu lidstva z otroctví hříchu.

-as- Moskva

MISIJNÍ POSLÁNÍ KŘESŤANŮ

Podle Jana Pavla II. mají křesťané přijmout postupující sekularizaci společnosti jako výzvu. Odkřesťanštěný svět vyžaduje od věřících posílení osobního misijního úsilí. První Letnice nám ukázaly, jak se z ustrašených lidí stali neohrožení svědkové Ježíšova poselství.

KAI

„Plody jednoho stromu“ – takzv. „pilulka po“

V encyklice *Evangelium vitae* upozorňuje Jan Pavel II., že antikoncepce a potrat, které nazývá „plody jednoho stromu“, mají společné kořeny. Poukazuje na skutečnost, že tato souvislost se neodehrává jen v rovině mentality, ale i v rovině praktické aplikace: „Bohužel, v myšlení lidí se stále více stírá rozdíl mezi antikoncepcí a potratem. Den ode dne tomu také stále více napomáhá výroba chemických prostředků, nitroděložních tělísek a podkožních injekcí, které jsou stejně snadno distribuovány jako antikoncepční prostředky, ačkoliv vlastně zasahují člověka v nejranějším období jeho života a způsobují ve skutečnosti potrat.“ (EV 13)

Jak úzce tyto skutečnosti spolu souvisí, se projevuje v diskusi ohledně takzv. „pilulky po“ čili postkoitální tablety. Jedná se při ní o antikoncepční prostředek, nebo o prostředek vyvolávající potrat?

Setkáváme se v tisku s různými stanovisky: „Nejedná se o prostředek vyvolávající potrat, ale o prostředek zabraňující nidaci.“ „Může působit jako antikoncepční prostředek, nebo jako prostředek vyvolávající potrat.“ „Je zcela jistě prostředkem vyvolávajícím potrat.“ Rozdílnost odpovědí působí zmatení mysli. Vystává otázka, jak u empiricky prokazatelné záležitosti mohou povstát tak protichůdné názory?

Názvem postkoitální tablety jsou označovány preparáty na bázi estrogeneru, progesteronu a gestagenu, které žena přijímá během 72 hodin po uskutečněném pohlavním styku (proto název „pilulka po“). Estrogeny, progesterony a gestageny jsou syntetické hormony, které mohou být užívány jak k antikoncepčním účelům, tak i na vyvolání potratu.

„Pilulka po“ je určitý druh tzv. „antikoncepce pro případ

nouze“. Vedle výše uvedených hormonů také určité chemické a mechanické prostředky, např. DANA, spirála apod. působí stejným způsobem. Mechanismus všech těchto preparátů, tedy i postkoitální tablety, je abortivní – tj. vyvolávající potrat: v 80 procentech (u progesteronu, gestagenu) až k 100 procentům (u estrogeneru a spirály) dochází v důsledku fyziologických změn v organismu ženy ke znemožnění uhníždění (nidace) embrya v děloze a tím pádem k ukončení těhotenství.

Pouze ve 20 procentech případů při užití progesteronu nebo gestagenu, pokud dosud nedošlo k ovulaci, by bylo možno předpokládat, že tyto preparáty působí pouze antikoncepčně – v těchto případech by nedošlo k oplodnění.

Jak je tedy možné tvrdit, že tyto prostředky nemají žádný abortivní účinek, že zabraňují pouze uhníždění? Kdo se domnívá, že postkoitální tableta není abortivní, ale že pouze zabraňuje uhníždění, ten nebere na vědomí, že mechanismus, který znemožňuje uhníždění, představuje formu raného potratu. Mechanismus, který zabraňuje nidaci, uhníždění, může být pouze abortivní, protože nastupuje až po oplodnění a zabraňuje dalšímu vývoji embrya.

Kdo se tedy domnívá, že může popírat abortivní účinek postkoitální tablety, ten nutně musí změnit i pojem těhotenství. Musí zpochybnit vědecké jistoty, které platí již mnoho let. Na základě těchto jistot se pojmem těhotenství označovalo období mezi oplodněním a porodem. Dnes se však v jistých kruzích tvrdí, že těhotenství nastává až po uhníždění embrya v děloze, tj. teprve mezi 6. a 14. dnem. Prostředek, který zabraňuje uhníždění, by podle tohoto názoru nemohl být pokládán za prostředek,

který ukončuje těhotenství, tedy nikoliv za prostředek vyvolávající potrat.

Tváří v tvář této nové definici těhotenství někteří váhají a raději hovoří o „podobnosti mezi zabráněním uhníždění a potratem“. Je však zřejmé, že se zde jedná pouze o pokusy manipulovat veřejným míněním, aby snáze přijalo tyto způsoby abortivní antikoncepce.

Tvrzení, že prostředky bránící uhníždění nejsou prostředky vyvolávající potrat, odmítá mezi jinými i E. Beaulieu, vynálezce potratové tablety RU 486, který jistě nemůže být obviňován z konfesijního přístupu: „Ukončení těhotenství po oplodnění lze pokládat za potrat.“ (Il punto sull' RU 486, JAMA, 1990, 2, s.12) Prostředek zabraňující nidaci má proto abortivní účinek.

Někteří souhlasí sice s názorem, že postkoitální tablety jsou prostředky vyvolávající potrat, ale snaží se pozornost obrátit na okolnost, že ve 20 procentech případů tyto prostředky mohou působit pouze antikoncepčně, totiž tehdy, jsou-li přijaty před ovulací. Je ale pravděpodobné, že žena, která z jakýchkoliv důvodů sahá po těchto prostředcích, také s jistotou ví, v jaké fázi svého cyklu se právě nachází, aby mohla předvídat, zda tableta bude působit antikoncepčně, nebo abortivně? To by musela podstoupit speciální vyšetření, aby pozorovala stupeň vývoje vajíčka na obrazovce, to však nespadá do úmyslu ani do reálných možností zastánců těchto preparátů. Ale nejen to, je třeba mít za to, že v případě těhotenství, tj. při selhání účinku tablety, žena, která postkoitální tabletu užívá, i lékař, který tento prostředek předepisuje, se pravděpodobně rozhodnou pro potrat.

Jinými slovy: jde o život (nebo – nemůžeme to předvídat – o možný život), který není

přijat a který v 80 až 100 procentech případů je vydán usmrcení.

V současné době v souvislosti s debatou týkající se „antikoncepce pro případ nouze“ se pozornost zvláště obrací k situaci, s kterou jsou mnozí zoufalí lidé v těchto dnech konfrontováni: znásilňování žen v období války. Opatrnost je však na místě: kampaň pro postkoitální tabletu se netýká jen míst válečných konfliktů a žen, které byly znásilněny.

Je třeba připomenout, že se mnozí tendence tyto prostředky široce zpřístupnit i bez lékařského předpisu, zvláště za povšimnutí stojí tendence rozšířit je v zemích třetího světa. To všechno se zakrývá pláštíkem respektu vůči ženě, ochranou ženy apod.

Avšak je respektována žena, když se před ní zatajuje, že postkoitální tableta ve skutečnosti působí usmrcení jejího dítěte? Nejedná se zde spíše o nové formy otroctví, o otroctví z nevědomosti, protože v rozvojových zemích nikdo nemá možnost nebo schopnost získat potřebné informace, protože se pravda před ním vědomě skrývá? Je respektováno právo mladistvých na výchovu, na poznání vlastní osoby, rozvinutí vlastní schopnosti dosáhnout správné sebeúcty, když se veškerá pomoc omezuje na předepsání postkoitálních tablet?

Právo na výchovu: ano, i v těchto případech je výchova jedinou formou ochrany. Aby se předešlo šíření „antikoncepce pro případ nouze“, je nutné pomoci muži i ženě, aby pochopili cenu každého nového života, pravý význam a hodnotu sexuality, smysl odpovědného rodičovství. To je jedinou správnou cestou, a nikoliv cesta propagace antikoncepčních prostředků.

Antikoncepční prostředky nejsou správnou formou boje

proti potratům. Kdo se pokouší zabránit těhotenství mechanickými nebo hormonálními antikoncepčními prostředky – u hormonálních prostředků nelze vždy vyloučit možnost abortivního působení, a to ani v případě klasických hormonálních tablet – ten se většinou ani nezalekne před potratem v případě, že antikoncepce selže.

Jiným cílem kampaně za postkoitální tablety jsou, jak již bylo řečeno, ženy, které se staly oběťmi znásilnění.

Kdosi napsal, že v tomto případě početí je výsledkem násilného činu, který je tím nejkruťším, nejhorším a nejzvrženějším zlem, které ženě může být způsobeno. Nesouhlas s usmrcením života, který byl takovým způsobem zplozen, prý pouze svědčí o naprosté necitelnosti vůči postižené ženě. I když budeme odezírat od skutečnosti, že postoj usmrtit život, právě počatý život, je výrazem velké necitelnosti, bude třeba položit dvě otázky.

Za prvé: domnívají se skutečně všichni ti, kteří navzdory všem nedostatkům, které válka s sebou nese (ztráta domova, nedostatek jídla, ošacení, vody, útěchy, bezpečí), svou hlavní starost spatřují v tom, posílat do postižených oblastí postkoitální tablety a progesteronové injekce, že jsou zvláště citliví vůči hrůzám války? Nebo se domnívají, že trauma, jímž trpí ženy po znásilnění, se vyřeší tím, když se odstraní „následky“ znásilnění? A za druhé: má lidský život různou kvalitu v závislosti na okolnostech, za kterých byl počat?

Hrůzná skutečnost znásilnění již ze vzpomínek ženy nemůže být vymazána. Jak by také žena mohla zapomenout na to, že s ní bylo zacházeno jako s věcí, že se k ní někdo choval s brutalitou, kterou neznají ani zvířata! Tuto vzpomínku z její mysli nemůže vymazat ani potrat. Kdo navrhuje, ukládá nebo

vyžaduje potrat, stává se původcem nového násilného činu, násilného činu páchaného nejen na ženě, ale především na dítěti, jehož život zasluhuje stejnou úctu jako život každého jiného nenarozeného člověka.

Potratem, píše Jan Pavel II. v *Evangelium vitae* (č. 58), „je zabíjen člověk, který sotva začal žít, a nemůže tedy existovat nikdo, kdo by byl více nevinny: není prostě možné označit jej za útočníka, natož za útočníka nespravedlivého! Je slabý a bezbranný, dokonce tak, že je zbaven i té nejmenší možnosti obrany, kterou je prosebný nářek a pláč novorozence. Je zcela vydán ochraně a péči té, která jej nosí v lůně. A zatím ona sama, matka, se rozhodne a chce jeho zničení, ba dokonce ho sama uskuteční.“ Chtít takový život zničit je nový úkon násilí.

Pro ženu je to ovšem v takovém případě nadmíru těžké přijmout dítě, které se za takových okolností vyvíjí v jejím lůně, vždyť to je nejen její dítě, ale i dítě toho, který ji bez jakéhokoliv slitování brutálně zneužil. Je proto nutné při ní stát, pomáhat jí a podepírat ji, aby se dokázala vzchopit a ujmout se svého nevinného dítěte. Potřebuje lásku, účast, a ne krabici s tabletami.

Když se dítě narodí, pak pro ženu nastává chvíle rozhodnout se, zda si dítě ponechá, nebo je odevzdá, aby se o ně starali druzí. Může se rozhodnout s klidným svědomím a s jistotou, že ona se nepodílela na šílenství ničení a smrti, na šílenství, které v jednom okamžiku chtělo zničit její důstojnost ženy, její svět, přání a naděje. Pravé pochopení pro ženu v takových případech vyžaduje také konkrétní pomoc pro ni jakožto pro osobu a pro život jejího dítěte.

Podle německého vydání *L'Osservatore Romano*, z 11. června 1999, č. 24 přeložil ThLic. A. Beneš OP

Nový vatikánský dokument: *Manželská mravnost a svátost smíření*

Nejnovější dokument Papežské rady pro rodinu *Manželská mravnost a svátost smíření* obsahuje směrnice pro zpovědníky a týká se oblasti manželské mravnosti včetně otázek antikoncepce.

Dokument zdůrazňuje nezbytnost výchovy svědomí kajícníků. Ukazuje na nutnost vysvětlit věřícím, že podle církevní nauky je používání antikoncepčních prostředků těžkým hříchem. Papežská rada vysvětluje, že je to záležitost obzvláště vážná, protože »společnost prožívá hlubokou morální krizi, pokud jde o morální pravdy týkající se manželství a rodiny, a zvláště otázky týkající se prokreace jsou často zamlžovány«.

V západním světě se zabydlolo přijímání antikoncepce, a to brání manželům, aby si uvědomovali »objektivní povahu hříchu«, kterou věřící nemohou ignorovat. Dokument upozorňuje zpovědníky, aby měli na paměti, že z důvodů nevědomosti věřící neuznávají vědomé a dobrovolné používání umělých antikoncepčních prostředků za hřích. V případě, že kajícník přiznává použití prostředků, ale neprojevuje lítost ani vůli po nápravě, může mu zpovědník odepřít rozhřešení.

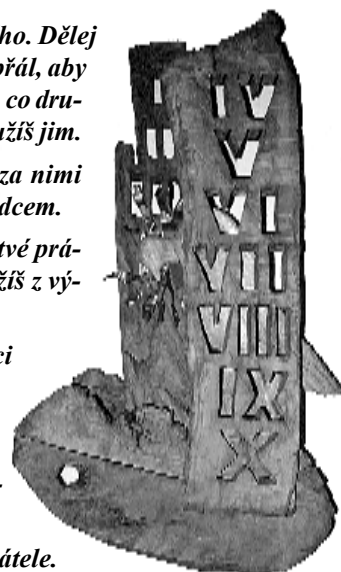
Dokument podrobně rozebírá jednotlivé metody a zdůrazňuje jejich morální aspekty, zvláště pokud jde o »pilulku po«.

Zvláštní kapitoly představují prostředky na podporu rodinného života ve shodě s učením Církve a popis přirozených prostředků regulace porodnosti.

-kai-

DESATERO KŘÍŽOVÉHO TAŽENÍ LÁSKY

- 1. Važ si každého člověka, protože v něm je Kristus. Bud' vnímavý k druhému člověku, svému bratru.**
- 2. O každém smýšlej dobře, o nikom zle. Snaž se i v tom nejhorším najít něco dobrého.**
- 3. Mluv o druhých příznivě, nikdy ne špatně. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nevyvolávej rozpory mezi lidmi.**
- 4. Rozmlouvej s každým jazykem lásky, Nezvyšuj svůj hlas. Nezlouč! Nepůsob nepřijemnosti. Nevyvolávej slzy. Uklidňuj a ukazuj dobrotivost.**
- 5. Odpouštěj všechno a všem. Nechovej v srdci zášť. Nabídní jako první ruku ke smíru.**
- 6. Pracuj vždy ve prospěch bližního. Dělej každému dobře, tak jak by sis přál, aby druzí dělali tobě. Nemysli na to, co druzí dluží tobě, ale na to, co ty dlužíš jim.**
- 7. Měj soucit s trpícími. Pospěš za nimi s útechou, radou, pomocí a srdcem.**
- 8. Pracuj poctivě, protože ovoce tvé práce slouží druhým, tak jak ty těžiš z výsledku práce jiných.**
- 9. Zapoj se do společné pomoci bližním. Otevři své srdce ubohým a nemocným. Dej k dispozici něco ze svých prostředků. Snaž se postřehnout potřeby lidí, kteří jsou kolem tebe.**
- 10. Modli se za všechny, i za nepřátele.**

Chvála netolerance a diskriminace

Myslím, že je na čase udělat velký otazník nad tolerancí a nediskriminací jako hodnotami, které jsou bez váhání hájeny.

Snadno lze pochopit, proč před deseti lety mohlo vzbuzovat všeobecné nadšení, když se pojednou naplnilo léta marné volání po toleranci. Mohly se číst jiné noviny než Rudé právo, mohla se kritizovat vláda, nikomu se nic nestalo, když označil komunistickou stranu za zločineckou organizaci a postavil Gottwalda se Stalinem po bok Hitlerovi. Nikdo už nemohl nikoho diskriminovat podle třídní příslušnosti, aby mu nedovolil studovat nebo cestovat. Vzpomínám si velmi živě, jak někdy v zimě 1990 byli na sjezdu politických vězňů v Praze na Výstavišti všichni u vytržení, když najednou mohli říkat nahlas a do mikrofonu věci, na které bylo dříve strach jen pomyslet. Nikdo už neměl právo diskriminovat druhého za to, že míval statek nebo živnost, že učil děti znát bibli, že za války bránil Anglii, nebo třeba jen za to, že se česal jako Presley, že utrousil neuctivou poznámku na adresu akademika Lysenka a jeho metody jarovizace obilí, že kroutil hlavou nad výsadbou větrolamů v České kotlině, že pruhy na krovkách mandelinky bramborové nespojoval s americkou vlajkou, že nechtěl maturovat ve svazácké košili nebo se stranil kolektivu, protože chtěl být sám se svou holkou. A přece chci tvrdit velmi silně, že všech těchto zhovadilostí a tisíce jiných ze stejného hmrce nebude méně proto, že budeme tolerantnější a že už nebudeme lidi diskriminovat.

Mohlo by jich být vskutku méně, ale až budeme naopak velmi netolerantní, až rozložení vůči těm, kteří se opovážili přestoupit stará pravidla, s nimiž stojí a padá naše civilizace. Až budeme soustavně a všude

diskriminovat mezi těmi, kteří se chovají slušně a jak se patří, a nedělají to, co se nemá, bojí se svého svědomí to udělat, a těmi, kteří ne. A z těch, kdo dělají zakázané věci, jsou zase lepší ti, co alespoň vědí, že dělají něco, co se nemá, než ti, kteří ani netuší, že něco zapovězeného vůbec je.

Lidé si ani zdaleka nejsou rovni. Každý zná rozdíl mezi tím, kdo lže, jako když tiskne, a ani se při tom nezardí, a tím, komu lze věřit. Pokud nebudeme denně, ve všem a všude mezi takovými lidmi rozlišovat, je s námi amen. Jeden patří do slušné společnosti, druhý ne. Může se tam vrátit, ale něco nelehkého se musí stát. Podaná ruka nesmí mít podobu tolerance k přestupnictví. To by byl ten konec světa, kterého se bojíme. Že ho někteří bloudové spojovali se zatměním Slunce, budí úsměv, ale nedokazuje, že nemůže nastat. Konec našeho světa nastane, až pro samou toleranci a nediskriminaci ztratíme povědomí o tom, že jsou věci, které se v žádném případě nesmějí dělat, a že se musí položit i život, aby se jim zabránilo. Je velkou módou zlenivělých a přeintelektualizovaných Evropanů, jimž pro samou toleranci otupěla schopnost rozlišovat dobro a zlo, dělat si posměšky z hrdinů amerických filmů, kteří vytáhli do boje proti zlu. To jediné, o čem je snad možné pochybovat, je, že dobro tam vítězí v každém případě a hned, a ne jen s dlouhodobě kladným skóre. Jenomže to kladné skóre v boji se zlem je možné mít jen tehdy, když se zlo netoleruje a bojuje se s ním všude, vždy a hned.

Netvařme se, že vlastně nevíme, co se nemá. Víme to dobře. Od dob Mojžíše se nikdo vymlouvat nemůže. Jen je nám nepohodlné to slyšet a smířit se s tím, že prostor naší svobody, vymezený oněmi zákazy desatera, je menší, než kam by nás vedly naše chutě. Vcházej úzkou branou, připomíná evangelista Matouš.

Bojovníci za toleranci se nám samozřejmě budou snažit namluvit, že všechno je relativní a podléhající vývoji, že jiné civilizace mají jiné hodnoty, a že je tudíž musíme tolerovat, že ostatně vždycky se kradlo, lhalo, podvádělo a křivě svědčilo. Nevěřme jim. Zamřeli totiž, že až do dnešních dnů se jakž takž podařilo zachovat vědomí toho, co je lež, krádež, podvod a křivě svědectví, jen díky netoleranci a diskriminaci.

Tomáš Ježek, člen prezidia Komise pro cenné papíry (Lidové noviny, středa 18. srpna 1999)

V podvečer slavnosti Nanebevzetí Panny Marie 14. srpna 1999 povolal k sobě Pán svého věrného služebníka

P. FRANTIŠKA HALÍKA,
faráře v Klášterci nad Orlicí,
v nedožitých 90 letech.

Narodil se 15. listopadu 1909 v Záborné u Polné, na kněze byl vysvěcen 23. 6. 1935 v Hradci Králové, působil v Hradci Králové, Sadské, Přibyslavi a od roku 1951 v Klášterci nad Orlicí.

V sobotu 21. srpna byl po mši sv. v kostele Nejsv. Trojice v Klášterci n. Orl. převezen do Přibyslavi, kde byl téhož dne – po mši sv. v chrámu sv. Jana Křtitele – pohřben na přibyslavském hřbitově.

At' odpočívá v pokoji!

VARHANÍK, SBORMISTR A DIRIGENT s velkou praxí hledá místo regenschorho s bytem pro svoji hudební rodinu. Spěchá – tel./fax 02/6847078

Farnost Dolní Hbity vás prosí o pomoc. Opravujeme farní kostel sv. Jana Křtitele, ale nedostává se nám finančních prostředků. Náklady na opravu překročily jak rozpočet, tak naše peněžní prostředky. Prosíme, kdo by mohl poslat finanční pomoc na účet farního úřadu. Schází nám 500 000 Kč. Účet je u České spořitelny, pobočka Sedlčany, číslo: 3040150-218/0800. Kdo by měl zájem o odkoupení pohřebního kočáru, přispěl by tak na opravu našeho kostela. Tel.: 0304 / 220 63.

HLAVNÍ POUŤ K PANNĚ MARIÍ V DUBU NAD MORAVOU se koná v neděli dne 5. září 1999, za účasti otce arcibiskupa Mons. Jana Graubnera. Mše sv. jsou v 6.00, 7.00, 9.00 hod. a pontifikální v 10.30 hod. Odpoledne ve 14.30 hod. je bohoslužba slova a svátostné požehnání. V sobotu, v podvečer hlavní poutě jsou v 18.30 hod. večerní chvály a adorace.
Srdečně zvou farníci z Dubu nad Mor. se svým duchovním otcem.

BŘEVNOVSKÝ KLÁŠTER
Sobota 18. září 1999 od 9.00 hod. – setkání zájemkyň o benediktinskou spiritualitu. Oběd je zajištěn, pro mimopražské je i možnost přenocování. Prosíme, přihlaste se předem na tel. 02/33 35 15 65.

Konfederace politických vězňů v Bystřici pod Hostýnem, pobočka 06, srdečně zve na tradiční sedmou **MUKLOVSKOU POUŤ v sobotu 4. září 1999 na Sv. Hostýně.** Začátek pouti je v 10.00 hodin v bazilice P. Marie. Pontifikální mši sv. bude celebrvat o. arcibiskup Karel Otčenášek spolu s kněžími mukly. Kázání pronese papežský prelát ThDr. Antonín Huvar. Po bohoslužbě zahájí mítink bratr předseda KPV Dr. Stanislav Drobný v sále poutního domu č. 2.

PROTI SEKTÁM

Tisíce letáků varujících před sektami rozdávali mladí lidé v Katovicích v rámci akce »Léto bez sekt«, kterou zorganizovali studenti Vyšší školy řízení v Čenstochové a Celopolský výbor ochrany před sektami. Patronát nad akcí převzal slezský vojvoda Marek Kempski.

MOSKVA

Na kopuli moskevského chrámu Matky Boží Smolenské u Novoděvičího hřbitova byl umístěn pomocí vrtulníku znovu restaurovaný kříž o váze 1,5 tuny, který v červnu strhl silný uragán. Celá operace trvala dvě hodiny. Kříž znovu posvětil metropolita kolomenský Juvenalios. Pozlacený kříž má výšku 11 m. *-kai-*

Plesejte Bohu, který nám pomáhá!

Prostřednictvím týdeníku Světlo jsme se obrátili na věřící s prosbou o příspěvky na stavbu kostela v Tavíkovcích. V obci, která je ve stavebním rozvoji, je potřeba vybudovat také zázemí duchovní.

Přesvědčujeme se, že věřící lidé dokáží dávat své prostředky pro rozvoj dobra. Právě díky Vaší obětavosti můžeme pokračovat ve stavbě nového kostela. Příspěvky přicházejí z blízkých i vzdálených míst naší vlasti.

Od otisknutí prosby v týdeníku Světlo se podařilo zhotovit střechu nad hlavní lodí, která tvoří současně strop. V podhledu je opatřena palubkami, následuje folie s izolací, záklop a pokrytí trvanlivým mě-

děným plechem. Na vrcholu je umístěna baňka a kříž z nerez. Rovněž bylo provedeno zasklení oken hlavní lodi termálním dvojsklem. Nyní provádíme zastřešení apsid a elektroinstalaci. Co ještě zbývá? Napojení na vodovod, kanalizaci, plyn, instalátéřské práce, pořídit vytápění, dlažby, omítky vnější i vnitřní, veškerá vybavení a umělecké práce.

Tímto článkem chceme poděkovat všem, kteří nám jakýmkoliv způsobem pomáhají, a současně poprosit o zachování přízně i pomoc, abychom mohli příště s radostí oznámit, že kostel Panny Marie, Matky jednoty křesťanů, je připraven k posvěcení. Za dárce je každý měsíc sloužena mše svatá.

Příspěvky lze posílat obyčejnou složenkou typu C na ŘK farnost 671 40 Běhařovice 35, kde je duchovním P. Josef Fiala, nebo složenkou typu A: Česká spořitelna a. s. Znojmo, číslo účtu 115852-748/0800, variabilní symbol 35, případně Vám na požádání rádi pošleme předtištěné složenky.

Za Vaše modlitby a dary velice děkujeme. Pán Bůh zaplat' za obětavost.

ZNOJEMSKÉ HISTORICKÉ VINOBRANÍ 17. A 18. ZÁŘÍ 1999 DUCHOVNÍ PROGRAM:

17. září: 17.00 hod. – mše sv. na zahájení v kostele sv. Mikuláše • **22.00 hod.** – koncert znojemské křesťanské skupiny P.O.K.R. v kapucínském kostele na nám. TGM.

18. září: 12.00 hod. – slavnostní bohoslužba na poděkování za úrodu s poutí k P. Marii Chlebové, kostel sv. Mikuláše • **17.00 hod.** – slavnostní koncert v kostele sv. Mikuláše: (Filharmonie Česká Lípa-Liberec, Hradec Králové; Fr. Schubert: Missa As dur, A. Dvořák: Te Deum. Kostel sv. Mikuláše bude otevřen po celou dobu vinobraní.

Charita Šternberk vyhláší výběrové řízení na funkci vrchní sestry střediska Charitní ošetrovatelské a pečovatelské služby v rodinách. Požadujeme vzdělání v oboru – zdravotní sestra, 5 let praxe, z toho min. tři roky u lůžka, řidičský průkaz skupiny B, znalost práce na PC a dobré organizační schopnosti. Nabízíme dobré pracovní podmínky. Přihlášky do výběrového řízení zasílejte nejpozději **do 15. září 1999** na adresu Charita Šternberk, Opavská 13, 785 01 Šternberk. K přihlášce připojte strukturovaný životopis. Tel.: 0643/411014.

Liturgická čtení

Neděle 5.9. - 23. neděle v mezidobí

1.čt.: Ez 33,7-9

Ž 95(94),1-2.6-7b.7c-9 Odp.: 7c-8a

2.čt.: Řím 13,8-10

Ev.: Mt 18,15-20

Pondělí 6.9. - ferie

1.čt.: Kol 1,24-2,3

Ž 62(61),6-7.9 Odp.: 8a

Ev.: Lk 6,6-11

Úterý 7.9. - nez. pam. sv. Melichara Grodeckého

1.čt.: Kol 2,6-15

Ž 145(144),1-2.8-9.10-11 Odp.: 9a

Ev.: Lk 6,12-19

Středa 8.9. - svátek Narození P. Marie

1.čt.: Mich 5,1-4a nebo Řím 8,28-30

Ž 13(12),6ab.6cd Odp.: Iz 61,10

Ev.: Mt 1,1-16.18-23

Čtvrtek 9.9. - nez. pam. sv. Petra Klavera

1.čt.: Kol 3,12-17

Ž 150,1-2.3-4.5-6 Odp.: 6

Ev.: Lk 6,27-38

Pátek 10.9. - nez. pam. bl. Karla Spinoly

1.čt.: 1 Tim 1,1-2.12-14

Ž 16(15),1-2a+5.7-8.11 Odp.: 5a

Ev.: Lk 6,39-42

Sobota 11.9. - sobotní památka P. Marie

1.čt.: 1 Tim 1,15-17

Ž 113(112),1-2.3-4.5a+6-7 Odp.: 2

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	29.8.	30.8.	31.8.	1.9.	2.9.	3.9.	4.9.
Antifona	919	934	949	964	980	1734	1666
Žalm	784	783	783	784	784	783	783

Ranní chvály:

Hymnus	920	935	949	964	981	1734	1666
Antifony	920	935	950	965	981	998	1014
Žalmy	921	936	950	965	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	923	938	953	969	985	1735	1668
Antifona k Zach. kantiku	713	939	953	969	985	1492	1669
Prosby	924	939	953	969	985	1724	1655
Záv. modlitba	713	939	954	970	986	1492	1656

Modlitba během dne:

Hymnus	925	940	954	970	986	1003	1018
Antifony	925	940	955	971	987	1004	1019
Žalmy	926	940	955	971	987	1004	1019
Krátké čtení	927	943	957	973	989	1006	1021
Záv. modlitba	713	943	957	973	990	1006	1022

Nešpory:

SO

Hymnus	915	929	944	959	975	991	1736	1024
Antifony	916	929	945	960	976	992	1009	1025
Žalmy	916	930	945	960	976	992	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	918	933	947	962	979	995	1737	1027
Ant. ke kant. P. M.	712	713	948	962	979	995	1492	714
Prosby	918	933	948	963	979	995	1731	1028
Záv. modlitba	713	713	948	963	980	996	1492	714
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260	1238

NABÍDKA K ZAČÁTKU ŠKOLNÍHO ROKU PRO UČITELE A KATECHETY

Bernard Grom – Franz Georg Friemel:
KATECHETICKÉ METODY

České vydání připravil Dr. Rudolf Smahel.

Brož., A4, 112 stran, 51 Kč

Consilie Nováková OSU: KATECHETIKA

3. doplněné vydání, v MCM 2. vydání.

Brož., A4, 112 stran, 69 Kč

Mons. Josef Hrdlička: VÍM, KOMU JSEM UVĚŘIL

Přehled nejdůležitějších výroků, podobenství a příběhů z Ježíšova života a prvotní církve.

Brož., A6, 66 stran, 15 Kč

Doc. Dr. Rudolf Smahel:

DOMOV PROŽÍT – DOMOV VYTVÁŘET

Praktická příručka pro rodiče, jejímž cílem je pomoci vytvořit dětem skutečnou atmosféru domova plného lásky.

Brož., A5, 155 stran, 48 Kč

Doc. Dr. Rudolf Smahel:

DUŠEVNÍ VÝVOJ A DUCHOVNÍ ZRÁNÍ DÍTĚTE

Brož., A5, 134 stran, 45 Kč

P. Rudolf Smahel:

ROZHLASOVÉ PŘEDNÁŠKY O VÝCHOVĚ DĚTÍ

Brož., A5, 128 stran, 45 Kč

Ludmila Muchová: CÍLE A CESTY

Pohled obecné didaktiky na metody, cíle a prostředky vyučování pro učitele náboženství.

Brož., A5, 138 stran, 55 Kč

Ludmila Muchová: BŮH JE JAKO MRAKODRAP

Jaké představy o Bohu můžeme najít ve svém okolí? Jak porozumět dětským obrazům Boha a jak je správně vysvětlovat? Odpověď nabízí tento titul, který se snaží rozvinout Boží obraz v člověku v jeho nefalšované podobě.

Brož., A4, 68 stran, 68 Kč

PRAVDA O LIDSKÉ SEXUALITĚ A JEJÍM VÝZNAMU

Směrnice pro výchovu v rodině. Vyšla Papežská rada pro rodinu.

Brož., A5, 64 stran, 15 Kč

Kolektiv: BŮH K NÁM PŘICHÁZÍ (pro 3. ročník ZŠ)

Metodika – brož., A4, 120 stran, 50 Kč

Pracovní listy – A4, 36 stran, předběžná cena 58 Kč

Kolektiv: PRACOVNÍ SEŠIT K UČEBNICI 4. ROČNÍKU

Brož., A4, 42 stran, 32 Kč

Pavla Schrötterová, Dagmar Vedrová:

PRACOVNÍ SEŠIT K UČEBNICI 5. ROČNÍKU

Brož., A4, 68 stran, 39 Kč

František Opletal: VĚŘÍM V BOHA (I. a II. díl)

Výklad k Apoštolskému vyznání víry.

Brož., A5; I. díl - 192 stran, 36 Kč; II. díl - 256 stran, 49 Kč

D. Peprníková: ENGLISH READER WITH EXERCISES

Anglická čítanka se cvičeními pro všechny, kdo si chtějí rozšířit znalosti náboženské terminologie v anglickém jazyce a kteří absolvovali minimálně dvouletý kurz tohoto jazyka.

Brož., A5, 160 stran, 47 Kč

**Pláceno převodem
706 035**

Novinově vylátné

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1